

Siiri Tammisalo

KINKYYS MINÄKUVAN RAKENTAJANA

Seksuaali-identiteetti osana kokonaisuutta

Opinnäytetyö

Humanistisen alan ammattikorkeakoulututkinto

Yhteisöpedagogi

2021

**Kaakkois-Suomen
ammattikorkeakoulu**

Tutkintonimike	Yhteisöpedagogi (AMK)
Tekijä	Siiri Tammisalo
Työn nimi	Kinkyys minäkuvan rakentajana Seksuaali-identiteetti osana kokonaisuutta
Toimeksiantaja	Bizarre Club
Vuosi	2021
Sivut	66 sivua, liitteitä 1 sivu
Työn ohjaaja	Katri Schadewitz

TIIVISTELMÄ

Seksuaalisuus ja seksuaalinen hyvinvointi vaikuttavat merkittävästi ihmisen kokonaisyhyvinvointiin, mutta seksuaalisuus nähdään usein edelleen vaiettuna yksityisasiana, jonka kumuloituvia vaikutuksia muille hyvinvoinnin osa-alueille ei tunnisteta. Sadosokismi ja fetisismi poistuivat kansainvälisestä tautiluokituksesta vuonna 2011, koska sille ei nähty enää kunnollisia lääketieteellisiä perusteluja. Kuitenkin ensimmäiset BDSM-toiminnan harjoittamiseen tarkoitut ja kinkyille suunnatut yhdistykset perustettiin Suomessa jo monia vuosia ennen kuin tautiluokituksen leima otettiin virallisesti pois kinkyseksuaalisuuden harjoittamisesta. BDSM on kattotermi toiminnalle, jossa henkilöt yhteisellä suostumuksella harjoittavat kipuun, vallankäyttöön ja rajoittamiseen liittyvää toimintaa nauttien siitä. Kinky tarkoittaa henkilöä, joka tällaista toimintaa harjoittaa. Opinnäytetyön tilaaja on Bizarre Club.

Opinnäytetyössä tutkitaan, miten kinkyseksuaalisuus näyttäytyy yksilön minäkuvan rakentumisessa ja kuinka yhteiskunnallisen ilmapiirin muutokset ovat tähän vaikuttaneet viime vuosikymmenien aikana mielisairauden stigman ja virheellisten stereotyyppien vuoksi. Tutkimuksen tavoitteena on tuoda BDSM:n laajaa kokonaisuutta näkyväksi ja purkaa kinkyyttä ja BDSM:ää koskevia stigmoja ja mystifioituja stereotyyppioita, jotka ylläpitävät tähän seksuaalisuuden alakulttuuriin kohdistuvia harhaluuloja. Näiden tilalle tuodaan tutkittua tietoa aiheesta sekä kinkyjen omakohtaisia kokemuksia viime vuosikymmenien ajalta.

Opinnäytetyö on kvalitatiivinen tutkimus, jossa haastateltiin kuutta kinkyksi itsensä identifioivaa henkilöä, joilla oli henkilökohtaisia kokemuksia kinkyydestä sekä kinky-yhteisöistä. Aineiston teemoittelun jälkeen aineisto analysoitiin teoriasidonnaisesti.

Kinkyys koettiin hyvin vahvana osana omaa identiteettiä. Yhteisön tuki ja itsensä ympäröiminen samanhenkisillä ihmisillä olivat kantavia voimia kokonaisvaltaisessa hyvinvoinnissa. Kyseisen turvaverkoston vahvuuden nähtiin olevan suoraan verrannollinen oman identiteetin vahvuuteen ja minäkuvan vakauteen. Kinkyt itse toivovat avoimempaa julkista keskustelukulttuuria BDSM:stä ennen kaikkea nuorten turvallisuuden ja hyvinvoinnin vuoksi, jotta BDSM:n konsensuaalisuuden käsitteet sekä turvalliset toteutustavat opittaisiin ennen kuin BDSM:ää ryhdytään toteuttamaan. BDSM tulisi huomioida paremmin seksuaalikasvatuksessa osana seksuaalisuuden monimuotoisuutta.

Asiasanat: minäkuva, identiteetti, seksuaalisuus, seksuaali-identiteetti, hyvinvointi, BDSM, kinky

Degree	Bachelor of humanities
Author	Siiri Tammissalo
Thesis title	Kinky sexuality as a builder of self-image Sexual identity as a part of an entirety
Commissioned by	Bizarre Club
Time	April 2021
Pages	66 pages, 1 page of appendices
Supervisor	Katri Schadewitz

ABSTRACT

Sexuality and sexual well-being have a significant impact on the overall well-being of people, but sexuality is often still seen as a silent private matter, the cumulative effects of which on other areas of well-being are not recognized. Sodomasochism and fetishism were removed from the ICD-classification in 2011 as no more proper medical justification was seen for it. However, the first associations for the pursuit of BDSM activities and for kinky people were established in Finland many years before the stigma of the ICD-classification was officially removed from the practice of kink sexuality. BDSM is an umbrella term for activities in which individuals, by mutual consent, engage in activities related to pain, exercise of power, and restriction while enjoying it. Kinky means a person who engages in such activities.

The thesis examined how kink sexuality manifests itself in the construction of an individual's self-image and how changes in the social climate have contributed to this in recent decades due to the stigma and false stereotypes of mental illness. The aim of the study was to dismantle the stigmas and mystified stereotypes about kink and BDSM that perpetuate the delusions of this subculture of sexuality. These will be replaced by researched information on the subject as well as kinks' personal experiences over the past decades.

The thesis was a qualitative study in which six people who identified themselves as kinky were interviewed. These people had personal experiences of kinkyness and kinky communities. After categorization of the thesis material, the material was analysed in a theory-based manner.

Kinkyness was perceived as a very strong part of one's own identity. Community support and having like-minded people around supported kinks' holistic well-being. The strength of this community was seen to be directly related to the strength of one's own identity and the stability of self-image. Kinksters themselves want a more open public discussion culture about BDSM especially for the safety and well-being of young people, so the concepts of BDSM's consensus and safe implementation methods are learned before BDSM is implemented. BDSM should be better taken into account in sex education as part of sexual diversity.

Keywords: self-image, identity, sexuality, sexual identity, well-being, BDSM, kinky

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	6
2	MINÄKUVA.....	8
2.1	Minäkuva osana minää.....	8
2.2	Minäkuva ja hyvinvointi.....	9
2.3	Identiteetti ja minäkuva.....	10
2.4	Yhteisöjen vaikutus minäkuvaan.....	11
3	SEKSUAALISUUS.....	14
3.1	Seksuaalisuus.....	14
3.2	Seksuaali-identiteetti.....	15
3.3	Seksuaalinen hyvinvointi.....	16
3.4	Seksuaalikasvatus Suomessa.....	18
3.5	BDSM.....	19
3.6	BDSM:n historia, stigmat ja stereotypiat.....	24
4	TUTKIMUKSEN TOTEUTUS.....	28
4.1	Tutkimuskysymykset ja tutkimuksen kohde.....	28
4.2	Tutkimusote ja aineistonkeruumenetelmä.....	29
4.3	Aineiston analyysi.....	30
5	TUTKIMUSTULOKSET.....	31
5.1	Haastateltavat kinkyt.....	32
5.2	Kinkyyden kokonaisvaltainen vaikutus elämään.....	35
5.3	Kinkyjien yhteisöt.....	39
5.4	Kokemukset muutoksista viime vuosikymmenien aikana ja nykyaika.....	42
5.5	Mielenterveys ja mielensairaus.....	48
5.6	Seuranhakukulttuuri ja seksuaalikasvatus.....	51
5.7	Kinkyjien keskustelukulttuuri.....	54
6	JOHTOPÄÄTÖKSET.....	58
6.1	Pohdinta.....	58

6.2	Tutkimuksen rajoitukset ja luotettavuus	62
6.3	Jatkotutkimusehdotukset	63
7	LÄHTEET	65

LIITTEET

Liite 1. Haastattelurunko

1 JOHDANTO

Opinnäytetyön aiheena on kinkyys minäkuvan rakentajana. BDSM on katto-termi toiminnalle, jossa henkilöt yhteisellä suostumuksella harjoittavat kipuun, vallankäyttöön ja rajoittamiseen liittyvää toimintaa nauttien siitä. Sana kinky tulee englannin kielen sanasta kinky, joka suoraan käännettynä merkitsee erikoista ja outoa seksuaalisessa kontekstissa. Tätä käsitettä käytetään BDSM:n harjoittajasta niin tutkimustiedossa kuin myös tämän tutkimuksen haastatteluaineistossa. Sen myötä tässä tutkimuksessa tähän seksuaalisuuden alakulttuuriin kuuluvasta henkilöstä käytetään käsitettä kinky.

Seksuaalisuus ja seksuaalinen hyvinvointi ovat tärkeitä ihmisen kokonaisyhyvinvoinnin osa-alueita, mutta seksuaalisuus nähdään usein edelleen vaiettuna yksityisasiana, jonka kumuloituvia vaikutuksia muille hyvinvoinnin osa-alueille ei tunnisteta (Ahtola, Forsström & Paalanen 2019, 186–187). Sodomasokismi ja fetisismi poistuivat ICD-tautiluokituksesta (*International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems*) vuonna 2011, koska sille ei nähty enää kunnollisia lääketieteellisiä perusteluja (Ahtola ym. 2019, 72–73). Tutkimuksen haastatteluaineiston mukaan tästä huolimatta BDSM-toiminnan harjoittamiseen tarkoitettut ja kinkyille suunnatut yhdistykset perustettiin Suomessa jo monia vuosia ennen kuin tautiluokituksen leima otettiin virallisesti pois kinkyseksuaalisuuden harjoittamisesta.

Opinnäytetyössä tutkitaan, miten kinkyseksuaalisuus näyttäytyy yksilön minäkuvan rakentumisessa ja kuinka yhteiskunnallisen ilmapiirin muutokset ovat tähän vaikuttaneet viime vuosikymmenien aikana mielisairauden stigman ja virheellisten stereotyyppien vuoksi. Opinnäytetyössä tarkastellaan minää ja minäkuvaa rakentavia teemoja, syvennyttään seksuaalisuuteen ja seksuaalidentiteettiin osana ihmisen kokonaisyhyvinvointia sekä perehdytään BDSM:ään kinkyseksuaalisuuden laaja-alaisena kattokäsitteenä purkaen tätä konkreettisiin kinkyden osa-alueisiin. Tätä laajaa kokonaisuutta näkyväksi tuomalla puretaan kinkyyttä ja BDSM:ää koskevia stigmoja ja mystifioituja stereotyyppioita, jotka ylläpitävät tähän seksuaalisuuden alakulttuuriin kohdistuvia harhaluuloja. Näiden tilalle tuodaan tutkittua tietoa aiheesta sekä kinkyjen omakohtaisia kokemuksia viime vuosikymmenien ajalta.

Opinnäytetyö on laadullinen tutkimus, jossa aineistonkeruumenetelmänä käytettiin teemahaastattelua ja analyysimenetelmä oli teoriasidonnainen. Opinnäytetyössä haastateltiin kuutta itsensä kinkyksi identifioivaa henkilöä. Haastateltavista nuorin on syntynyt 1990-luvulla ja vanhin 1960-luvulla. Haastattelut toteutettiin videopuhelun välityksellä. Tutkimuksella tehdään näkyväksi kinkyjen kohtaamia muutoksia, asenteita ja ristiriitoja viime vuosikymmenien ajalta ja rakennetaan kuvaa siitä, kuinka kinkkyys seksuaali-identiteettinä on rakentanut yksilöiden minäkuvaa yhteiskunnallisen ilmapiirin kehittyessä ja muovautuessa kinkkyden ympärillä. Lisäksi haastatteluista nousee vahvoina teemoina nykyajan seuranhakukulttuuri ja seksuaalikasvatus kinkkyden näkökulmasta.

Kinkkydestä ja BDSM:stä tutkitun tiedon esille tuominen on ajankohtaista, sillä nykyajan mediassa sekä nuorisokulttuureissa voidaan nähdä monia viitteitä kinkkyden trendikkyudesta sekä avoimesta kiinnostavuudesta nuorten kokeilukulttuurissa. Tästä huolimatta BDSM:ään kohdistuvien stereotyyppien ja stigmojen vuoksi kyseisen seksuaalisuuden toteuttamisesta on verrattain vähän avointa keskustelukulttuuria ja helposti löydettävää tutkimuksellista tietoa, joka nähdään merkittävänä turvallisuusriskinä kinkkyden ollessa avoimessa seksuaalisuuden kokeilukulttuurissa etenkin nuorten keskuudessa. Tämän vuoksi BDSM:stä tutkimustiedon sekä kattokäsitteen alla olevan todellisen laajan kokonaisuuden esilletuominen nähdään tärkeänä tekijänä BDSM:ää harjoittamaan ryhtyvien fyysisen sekä psyykkisen turvallisuuden ja hyvinvoinnin kannalta.

Kinkkyttä ja BDSM:ää on vasta viime vuosien aikana ryhdytty tuomaan paremmin avoimeen keskustelukulttuuriin ja tutkittua tietoa on verrattain vähän yleisessä tiedossa. BDSM:ää ei nähdä sisällytettynä nuorten seksuaalikasvatukseen samalla tavalla kuin muita seksuaalisuuden alakulttuureja. Seksuaalisuus on kuitenkin osa ihmistä tämän syntymästä lähtien ja seksuaali-identiteetti kehittyy koko elämän ajan. Haastatellut henkilöt osasivat paikantaa heidän ensimmäiset kokemuksensa omasta kinkyseksuaalisuudestaan jo aikaiseen varhaislapsuuteen ja kinkyseksuaalisuutta lähdettiin kokeilemaan ja toteuttamaan teini-iässä. Tämän vuoksi opinnäytetyö kiinnittyy yhteisöpedagogin työhön teemallisesti, koska nuorisotyön kentällä työskennellessä kohtaa paljon nuorien elämässä olevia haasteita ja pohdintoja, joista isona osa-alu-

eenä on nuoren seksuaali-identiteetin kehitys ja muut seksuaalisuuden teemat. Tutkitun tiedon ymmärtäminen, ennakkoluuloton kohtaaminen ja oikean tiedon äärelle ohjaaminen ovat tärkeitä taitoja yhteisöpedagogin työssä. Opin- näytetyön tilaaja on Suomen suurin fetissi- ja BDSM-alan yhdistys Bizarre Club. Opinnäytetyöstä saadun tiedon avulla tilaaja voi parantaa kinkyseksuaalisuuden asemaa seksuaalisuuden monimuotoisuudesta puhuttaessa ja kehittää omaa toimintaansa kinkyjen yhteisöllisyyden rakentajana ja vahvistajana.

2 MINÄKUVA

2.1 Minäkuva osana minää

Kuvassa 1 on esitetty ihmisen minään vaikuttavat osa-alueet, joita tässä luvussa tarkastellaan. Tutkimuksen pääpaino on minäkuvassa aiheen rajaamisen vuoksi, mutta minään vaikuttava kokonaisuus tulee hahmottaa laajemmassa mittakaavassa ymmärtääkseen minäkuvaa osana minän kokonaisuutta.

Kuva 1. Minän rakentumiseen vaikuttavat identiteetti, minäkuva ja itsetunto

Ahon ja Laineen (2004, 17–19) mukaan ihmisen persoonallisuus on yksilöstä saatu kokonaiskuva. Sen ydin on minä, jonka ympärille ihminen muodostaa niin sanotun fenomenalisen kentän omien kokemusten, havaintojen, intentioiden, tekojen ja tulkintojen pohjalta. Vain tätä koko kokonaisuutta ymmärtämällä ja tuntemalla voidaan ymmärtää ihmistä. Minäkuva on useimmilla ihmisillä eri asia kuin minä. Minä sisältää tiedostamattomia ja torjuttuja alueita (tie-

dostamattomat alueet), joita minäkuvassa ei ole. Lisäksi minäkuva taas sisältää myös sellaisia ominaisuuksia, joita ihmisellä ei todellisuudessa ole, mutta joita tämä kuvittelee omaavansa (väärennysalueet). Minäkuva ja minäkäsitys ovat toistensa synonyymejä. Se tarkoittaa ihmisen tiedostamaa kokonaisnäkemyistä itsestä ja asennoitumista itseän. Minäkuva on jäsentynyt ja organisoitunut skeema itsestä. Se pitää sisällään menneisyyden, nykyisyyden ja tulevaisuuden kokemukset sekä havainnot yhdistyneinä arvoihin, asenteisiin, ihanteisiin ja tunteisiin. (Aho & Laine 2004, 17–19.) Korpisen (1990, 15) mukaan minäkuva rakentuu sosiaalisessa vuorovaikutuksessa saadun palautteen kautta, joka lisää ja täsmentää yksilön itsetuntemusta. Itsetuntemus antaa mahdollisuuden asettaa realistisia tavoitteita, joka johtaa parempiin mahdollisuuksiin saada onnistumisen kokemuksia. Tästä seuraten onnistumisen kokemukset lisäävät itseluottamusta sekä pätevyyden tunnetta. (Korpinen 1990, 15.)

Minäkuvassa erotetaan yleensä kolme eri ulottuvuutta: reaalinäkäsitys eli minäkuva, ihanneminäkäsitys ja normatiivinen minäkäsitys. Reaalinäkäsitys tarkoittaa tiedostettua ja todellista käsitystä siitä, minkälainen itse on. Ihanneminäkäsitys muodostuu siitä, millainen haluaisi olla. Ihanneminäkäsitys heijastaa yksilön sisäistämiä käsityksiä ja odotuksia. Normatiivinen minäkuva puolestaan tarkoittaa sitä, minkälaisena muut sinut näkevät, minkälaisena muut sinua pitävät tai minkälaisena sinun odotetaan olevan. Ihmisen minäkuvaa arvioitaessa ei voida vain tutkia sitä, millaisena yksilö itse pitää itseään, vaan on arvioitava myös hänen ihanneminäkuvansa ja normatiivinen minäkuvansa suhteessa reaalinäkäsitykseen. Globaaliseen minään liittyy aina kaksi ulottuvuutta: minä subjektina ja minä objektina. Subjektina minä on kokijana ja tekijänä, joka on jotain minussa. Objektina sen sijaan minä on koettuna ja tekemisen kohteena, jota voidaan itsessä tarkastella, tutkia sekä analysoida ikään kuin ulkopuolisen silmin. (Aho & Laine 2004, 17–19.)

2.2 Minäkuva ja hyvinvointi

Yksilön itsetunto kertoo, tiedostaako hän itsensä, tuntee ko hän itsensä ja arvostaako hän itseään. Itsensä arvostaminen on itsetunnon prosesseista tärkein. Ihmisellä on hyvä itsetunto, kun hän havaitsee olemassaolonsa, tunnistaa omat vahvuutensa ja heikkoutensa, hyväksyy ne ja tämän jälkeen hänen

käsityksensä itsestään on positiivinen eli hän arvostaa itseään ja on tyytyväinen itseensä. Realistinen vahva minäkuva ei poikkea hyvästä itsetunnosta kovinkaan paljoa. Erottavana tekijänä näissä kuitenkin todetaan se, että itsetuntoa määrää enemmän itsensä arvostaminen, kun taas minäkuvassa korostuu enemmän itsensä tuntemus. Itsetuntoon liitetään vahvasti subjektiiviset kokemukset, kun taas minäkuvaan yhdistetään pyrkimys tietynlaiseen objektiivisuuteen. (Aho & Laine 2004, 20.) Minäkuva on koko elämän ajan kehittyvä ja muovautuva. Se muuttuu, kun ihminen saa vuorovaikutuksessa palautetta omasta persoonastaan ja toiminnastaan. Näin ollen ihmisellä voi olla negatiivinen käsitys omista kyvyistään, jonka seurauksena hän saattaa suhtautua elämään varauksellisesti, pelätä epäonnistumista ja tämän myötä myös vältellä haasteita. Positiivinen minäkuva taas mahdollistaa avoimen ja rohkean suhtautumisen elämään. (Identiteetti, minäkuva ja itsetunto 2014.) Lisäksi Aho ja Laine (2004, 20–21) täydentävät, että kun minän tiedostamattomat alueet ja väärennysalueet ovat pieniä, eli minä ja minäkäsitys ovat hyvin samankaltaisia, voidaan ihmisen itsetunnon olettaa olevan vahva. Yleensä ihanneminäkäsitys on reaalinäkäsitystä hieman positiivisempi, jolloin yksilöllä on sisäinen paine muuttua ”paremmaksi”. Jos ihanneminäkäsitys on paljon positiivisempi kuin reaalinäkäsitys, se aiheuttaa fyysistä ja psyykkistä jännitystä sekä masennusta. Tästä tietoisena ollessaan ihminen ahdistuu, mikä näkyy esimerkiksi motivaation heikkoutena, informaation vääristämisellä sekä neuroottisina oireina. Toisaalta ongelmia seuraa myös silloin, jos ihanneminäkäsitys ja reaalinäkäsitys ovat täysin toistensa kaltaiset. Tällöin ihmisellä ei ole tarvetta muuttua, sillä hän on mielestään jo ihanteellisen kaltainen. Mikäli tällainen tilanne jatkuu pitkään, ihmisessä saattaa ilmetä narsistisia piirteitä ja mahdollisesti myös muita vakavampia psyykkisiä häiriöitä. (Aho & Laine 2004, 20–21)

2.3 Identiteetti ja minäkuva

Ahon ja Laineen (2004, 18) mukaan minää ja identiteettiä on vaikea erottaa toisistaan. Identiteetti on eräänlainen viitekehys, jonka pohjalta yksilö etsii ja jäsentää olemassaoloaan. Identiteetissä on kyse oman paikan määrittelystä, kuuluvuuden tunteesta sekä sosiaalisista tekijöistä, kuten ammatista, roo-

leista, rodusta ja kansalaisuudesta. Tämän myötä identiteettiin liitetään itsensä tiedostaminen, -tunteminen sekä -arvostaminen voimakkaammin kuin minään. (Aho & Laine 2004, 18.)

Identiteetti ei ole pysyvä ominaisuus, vaan oman identiteetin kehittyminen tulisi nähdä jatkuvana vuorovaikutuksellisenä prosessina. Vahva identiteettikokemus, joka perustuu hyvään itsetuntemukseen, voi olla merkittävä voimavara, mutta identiteetti voi myös olla haaste hyvinvoinnille, jos se on rakentunut esimerkiksi kielteisiksi koettujen ominaisuuksien ympärille. Yksilön hyvinvointiin sekä onnellisuuden kokemuksiin nähdään liittyvän vahvasti tämän identiteetin kehitymisaste eli se, kuinka hyvin hän tuntee itsensä. Käsite itsestä vaikuttaa myös usein toimintaan ja käyttäytymiseen. Tämän vuoksi on tärkeää pyrkiä itsetuntemuksen kehittämiseen läpi elämän ja tarkastella sitä, mistä kaikesta oma identiteetti muodostuu. Identiteetti voidaan ajatella henkilökohtaisesta ja sosiaalisesta puolesta koostuvana. Henkilökohtainen identiteetti koostuu ominaisuuksista, jotka erottavat yksilöt muista ja sosiaalinen identiteetti koostuu ominaisuuksista, jotka yhdistävät yksilöt samaistumisen kokemuksilla muihin ihmisryhmiin. Näitä voi olla esimerkiksi ammatin, harrastusten, kulttuurin, kielen, ikäpolven tai sukupuolen myötä syntyvät ihmisryhmät. (Identiteetti - Kuka minä olen? s.a.)

2.4 Yhteisöjen vaikutus minäkuvaan

Yhteisön tekee joukko ihmisiä, joita yhdistää paikka tai ympäristö ja samankaltaiseen tilanteeseen, yhteisiin mielenkiinnon kohteisiin tai tavoitteisiin liittyvä yhteenkuuluvuuden tunne. Yhteisönä voi siis olla esimerkiksi asuinalue, harrastepiiri, ystäväpiiri, jengi tai jonkin muun yhteisen intressin ympärille kokoonnutunut ihmisjoukko, joka kokee kuuluvansa yhteen. Sosiaalipedagogisena tavoitetilana yhteisössä vallitsee tasa-arvo, vapaa tahto olla mukana, avoimuus, dialogisuus, integraatio ja solidaarisuus. Ihminen on osallinen yhteisössä, kun hän on osa yhteisöä (kuuluu johonkin), toimii osana yhteisöä (osallistuu) sekä kokee olevansa osa yhteisöä (tuntee kuuluvansa). (Rahikka-Räsänen & Ryyänen 2014, 10–11.) Paasivaara ja Nikkilä (2010, 19) lisäksi täydentävät, että

yhteisöllisyyttä tukevat tärkeimmät kolme seikkaa ovat uudistusmielisyys, vapaus toimia ja salliva ilmapiiri. Näiden puitteissa yksilöt yhteisön jäseninä uskaltavat luottaa, innostua, olla vuorovaikutuksessa, kokeilla ja olla avoimia unohtamatta huumoria ja rakentavaa väittelyä. (Paasivaara & Nikkilä 2010, 19.)

Itsetunto koostuu viidestä ulottuvuudesta: turvallisuuden tunteet, itsensä tiedostaminen, yhteenkuuluvuuden tunteet, tehtävä- ja tavoitetietoisuus sekä pätevydentunteet. Yhteenkuuluvuuden tunteissa kyse on samaistumisesta johonkin yhteisöön tai ryhmään sekä kyseessä olevan yhteisön tai ryhmän hyväksynnästä. Yhteisöön kuuluminen sekä yhteisöltä saatu hyväksyntä vaikuttavat siis suuresti yksilön itsetuntoon. (Aho & Laine 2004, 22–23.) Lisäksi identiteettiin liittyvät vahvasti yksilön roolit yhteisössä. Roolilla tarkoitetaan sosiaaliseen asemaan liittyvien odotusten, vaatimusten ja tehtävien kokonaisuutta. (Minäkäsitys ja itsetunto s.a.)

Yhteisöllisyyden merkityksen yksilölle on todennut myös Turun yliopiston etnologian tohtorikoulutettava Johanna Pohtinen. Hän tekee etnologian oppiaineeseensa väitöskirjaa suomalaisesta kinky-yhteisöstä ja on vuosina 2014-2019 julkaissut aiheesta artikkeleita tieteellisissä aikakauslehdissä. Näissä artikkeleissa hän purkaa tekemiään löydöksiä kinky-yhteisöistä. Kinkyjen yhteisöistä puhuttaessa Pohtinen (2017) toteaa tutkimustensa pohjalta, että kinky-yhteisön erottuvin ominaisuus on voimakas kokemus osallisuudesta ja yhteisöllisyydestä. Tarve kinkyjen omalle yhteisölle nousee kinkyyden stigmasta ja stereotyyppisestä mielikuvasta, jonka vuoksi useimmilla tutkimukseen osallistuneilla henkilöillä (teemakirjoitukset) oli kokemuksia tai ajatuksia leimautumisesta tai kinkyytensä piilottamisen tarpeesta. Leimautumisen ja piilottelun keskellä koettiin tarvittavan yhteisöä luomaan turvallinen tila, jossa ei ole pelkoa leimautumisesta ja missä voi olla avoimesti oma kinky itsensä. (Pohtinen 2017.)

Pohtisen (2017) haastatteluista selvisi, että kinky-yhteisöillä on kaksi tasoa. Ensimmäinen on kuviteltu yhteisö, joka toimii sosiaalisessa mediassa ja on maailmanlaajuinen. Tämä toimii myös emotionaalisella tasolla tietona siitä, ettei ole yksin. Toisena on fyysisen läsnäolon yhteisö, joka on luonteeltaan usein paikallista ja siihen sisältyy erilaiset tapahtumat ja tapaamiset. Artikkelisiin

osaa ottaneet kinkyt tekevät selkeän linjauksen näiden kahden erolle, mutta näiden kahden yhteisön välillä on myös samankaltaisuuksia. Molemmista koetaan kodinkaltaista tunnetta ja samankaltaisten joukkoon löytämisen tuomaa helpotusta. Tämänkaltaiset kuulumisuuden ja osallisuuden kokemukset ovat vahvasti yhteydessä ihmisen psyykkiseen hyvinvointiin ja mielenterveyteen. Myös kinky-yhteisöissä tämä nähtiin yksilöiden hyvinvoinnin kohentumisena osallisuuden kokemuksen myötä. Kinkyjen yhteisöllisyydestä tekee myös erityisen tapaamisissa ja tapahtumissa oleva tapahtumaetiketti, jota jokaisen veloitetaan noudattamaan, jos haluaa tapahtumiin osallistua. Tämän etiketin tarkoituksena on suojella tapahtumissa kävijöiden yksityisyyttä, turvallisuutta, koskemattomuutta sekä itsemääräämisoikeutta. Etiketin mukaan esimerkiksi keneenkään ei saa koskea ilman lupaa, tapahtumissa ei saa kuvata ja tapahtumissa nähdyistä asioista tai ihmisistä ei saa puhua eteenpäin. Lisäksi joissakin tapahtumissa on pukukoodi, jonka mukaan vierailijoiden tulee pukeutua fessien sekä teeman mukaisesti. Tämän myötä vierailijoiden tarvitsee panostaa enemmän tapahtumaan ja sisälle ei pääse farkuissa ja t-paidassa. (Pohtinen 2017.)

Myös kulttuurituottaja Taru Liski kertoo tekemistään haastatteluista ilmenneen yhteisöllisyyden suuren merkityksen kinkyjen tapahtumissa. Seksologisessa aikakauskirjassa vuonna 2014 julkaistussa tutkimusraportissaan Liski kertoo kinkyjen tapahtumien olevan samanhenkisten ihmisten yhteen kokoontumista, joihin osallistuvien aktiivisuudessa näkyi merkityksellisen vapaa-ajan piirteitä. Monet käyvät tapahtumissa vuodesta toiseen ja osoittavat tällä sitoutuneisuutta ja pitkäjänteisyyttä. Esimerkkeinä merkityksellisen vapaa-ajan tuomista eduista voidaan nähdä henkilökohtaiset ja psykososiaaliset edut, jotka syntyvät aktiivisuuden tuloksena. Näistä esimerkkinä on ystävyys- ja parisuhteet, sessiosuhteet ja jopa eri ammattialojen edustajien verkostoitumiset. (Liski 2017.)

Kinky-yhdistysten toiminnassa aihepiiriin tiimoilta kokoontuu yhteen paljon ihmisiä, joilla on erilaisia mielenkiinnon kohteita ja kädentaitoja. Lisäksi kinkyjen yhdistyksissä toimii myös paljon vapaaehtoisia, joiden avulla tapahtumia järjestetään. Kinky-yhdistysten toimiminen on yhteiskunnallisesti tärkeä harraste, koska se muuttaa yleistä mielipideilmastoa jakamalla tietoa siitä, mistä kinky-

dessä on kyse ja näyttämällä, että se on todellisuudessa yleisesti hyväksyttävä ilmiö ja piirre ihmisessä. Lisäksi yhdistykset tarjoavat tilat ja yhteisön, jossa voi toteuttaa itseään, luoda verkostoja ja saada tukea. Tutkimuksessa haastateltiin myös kinkytapahtumien tuottajina toimivia tapahtumien järjestäjiä. Osa heistä koki löytäneenä uusia puolia itsestään ja näkivät, että järjestämisten kautta opitut taidot ja kyvyt siirtyivät myös muihin elämän osa-alueisiin. Itsensä toteuttaminen ja sen mahdollistaminen myös muille koettiin tärkeänä ja työn palkitsevuus sekä tapahtumiin osallistuneiden kiitokset olivat suuri tekijä. Kinkyjen yhteisöissä näkeekin vahvana piirteenä oman panoksen antamisen yhteisön hyväksi ja suurin osa yhteisöjen toiminnasta tapahtuu täysin vapaaehtoistyön voimin. Oman työn merkityksellisyys, merkitys yhteisölle ja sen jatkuvuuden näkeminen koettiin tärkeänä. (Liski 2017.)

3 SEKSUAALISUUS

3.1 Seksuaalisuus

Seksuaalisuus on erottamaton osa ihmisen elämää syntymästä lähtien. Seksuaalisuus ei ole ihmisen valinta, vaan se on ihmiselämään kuuluva inhimillinen ulottuvuus, joka vaikuttaa fyysiseen, psyykkiseen ja sosiaaliseen terveyteen. Ihmisen seksuaalisuus on alati muuttuva ja kehittyvä prosessi, joka ei tule koskaan valmiiksi. (Seksuaalisuus on osa ihmisyyttä s.a.) Seksuaalisuus on keskeinen ja laaja-alainen osa ihmistä sekä ihmisenä olemista koko tämän elämän ajan. Seksuaalisuus on kattotermi, johon kuuluu muun muassa WHO:n määritelmän mukaan sukupuoli, sukupuolinen identiteetti ja roolit, seksuaalinen suuntautuminen, eroottisuus, läheisyys, itsensä toteuttaminen ja lisääntyminen. (Defining sexual health 2006.)

Suomen mielenterveysseuran artikkelin mukaan taas seksuaalisuus on aistillista mielihyvää, omaksi kokemansa sukupuolen tai sukupuolettomuuden mukaan elämistä ja sen toteuttamista, sekä myös fyysisen tyydytyksen hakemista. Seksuaalisuus on läheisyyttä, hellyyttä, yhteenkuuluvuutta, turvallista ja avointa oloa. Seksuaalisuuteen liittyy paljon erilaisia tunteita, kuten iloja ja pettymyksiä, sekä paljon toiveita, odotuksia ja kokemuksia. (Seksuaalisuus on

osa ihmisyyttä s.a.) WHO lisäksi täydentää, että seksuaalisuus tarkoittaa seksuaalista kehitystä, sosiaalista sukupuoli-identiteettiä ja sen mukaista roolia. Seksuaalisuutta voidaan kokea ja ilmaista moninaisin tavoin, kuten asenteissa, arvoissa, uskomuksissa ja suhteessa itseen sekä toisiin. Omaan seksuaalisuuteen ja sen ilmaisuun vaikuttavat monet tekijät, kuten psykologiset, biologiset, sosiaaliset, kulttuuriset, poliittiset, historialliset, uskonnolliset, taloudelliset sekä henkiset tekijät. (Sexual health s.a.)

Seksuaalisuus on osa ihmisen minuutta. Se sisältää kuvan siitä, millainen käsitys meillä on itsestämme. Seksuaalisuus osana minuutta on kehittyvä, kasvava ja moninainen ulottuvuus. Tämä käsitys muodostuu koettujen vuorovaikutusten ja saamamme palautteen kautta, jota itsestämme vastaanotamme. Ihminen saa palautetta itsestään vauvaiästä lähtien. Seksuaalinen minuus koostuu esimerkiksi siitä, miten meitä on kohdeltu ja miten kehoamme on kosketettu. Murrosikä koetaan erityisenä ajanjaksona siinä, miten suuri merkitys seksuaalisuudella on minuuteen. Lisäksi seksuaaliseen minuuteen liittyy myös roolit siinä, millaisia rooleja on itselle asetettu ja millaisia rooleja ihmiset ovat itse omaksuneet. (Tietoa seksuaalisuudesta s.a.)

3.2 Seksuaali-identiteetti

Seksuaali-identiteetti ajatellaan yksilö- ja kulttuurihistoriallisesti muodostuvana prosessinomaisena konstruktiona, jonka kautta yksilö hahmottaa oman toteutuvan seksuaalisuutensa. Seksuaali-identiteetti nähdään jatkumona, joka voi muovautua ja kehittyä läpi elämän. Seksuaali-identiteetti on aina itsemäärittelykysymys, joka ei välttämättä ole koskaan suoraan johdettavissa seksuaalisista haluista, sosiaalisesta roolista tai seksuaalisesta toiminnasta, vaan katkaa laajempialaisesti yksilön oman paikan määrittelyä, kuuluvuuden tunnetta sekä sosiaalisia tekijöitä, kuten erilaisten teemojen ympärille syntyvät yhteisöt ja tieto samoja intressejä omaavien ihmisten olemassaolosta. (Ahtola ym. 2019, 62.) Tiessalon (2019) tekemässä Ylen haastattelussa kinkyaktivisti Ceci Ferox toteaa kinkyydestä tärkeänä osana seksuaalista identiteettiä seuraavasti: ”Vähän samaan tapaan kuin joku voi olla hetero-, homo- tai biseksuaali, niin ihminen voi olla identiteetiltään kinky. Se on BDSM-piireissä aktiivisille usein ensisijainen identiteetti, ja vasta sen jälkeen mietitään, mikä kumppanin sukupuoli on.” (Tiessalo 2019.)

Lisäksi seksuaali-identiteetti myös toimii kattokäsitteenä yksilön omille kokemuksille seksuaalisista tarpeista, -arvoista ja -toiminnasta sekä kumppaniin liittyvistä mieltymyksistä ja seksuaalisen ilmaisun tavoista. Seksuaali-identiteetti on myös tärkeä osa itsetuntoa. Seksuaalinen identiteetti vakiintuu vasta varhaisaikuisuudessa, mutta jo nuoruusikään mennessä henkilöllä on jonkinlainen käsitys omasta seksuaalisesta identiteetistään. Tämä on hyvä erottaa seksuaalisuudesta kehitykseltään, sillä seksuaalisuus itsessään on ihmisessä syntymästä kuolemaan asti kehittymässä ja kasvamassa päättymättömänä prosessina. Kasvuympäristön normit ja ympäröivien yhteisöjen kasvatusta ja kulttuuri voivat viivästyttää henkilön identiteettityötä etenkin, jos hänen seksuaalinen identiteettinsä poikkeaa enemmistöstä. (Tietoa seksuaalisuudesta s.a.) Lisäksi Ahtola ym. (2019, 63) toteavat, että seksuaali-identiteetit ovat aina kytköksissä vallitseviin kulttuurisiin käsitteellistämistapoihin, joilla määritellään ja normitetaan seksuaalisuuden ja sukupuolen kenttää. Kuitenkaan ihmisten halut eivät koskaan tanssi täysin kulttuuristen lokeroitien mukaisesti, vaan ne voivat ylittää ja murtaa kulttuurisen diskurssin oletusarvoiset rajat. Tästä seuranneena jäykkien oletusarvojen ja lokeroitien vastaliikkeeksi on syntynyt identiteettianarkistista ajattelua, joka pyrkii irtaantumaan kulttuuristen lokeroitien ja oletusarvojen otteesta keskittyen enemmän pohtimaan, mikä tie on itselle oikea ennalta määriteltyjen identiteettien muotojen ja rajojen myötäilemisen sijaan. (Ahtola ym. 2019, 63.)

3.3 Seksuaalinen hyvinvointi

Sexpon seksuaalipoliittisen ohjelman mukaan (Ahtola ym. 2019, 185–186.) hyvinvointi tarkoittaa mitattavissa olevaa kokemusta terveydestä, resursseista ja elämänlaadusta. Hyvinvointi jakautuu yksilölliseen hyvinvointiin ja yhteisölliseen hyvinvointiin, jonka arvoperusta ja menetelmät rakennetaan yhteiskuntapoliittisin keinoin. Seksuaalisuus on keskeinen osa kokonaishyvinvointia. (Ahtola ym. 2019, 185–186.) Myös Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen Thl:n seksuaalisuuden sanaston (Seksuaalisuuden ja sukupuolen sanasto s.a) mukaan seksuaalinen hyvinvointi nähdään tärkeänä osana kokonaisvaltaista hyvinvointia. Sitä edistää se, että yksilöllä on oikeus elää oman sukupuolen koke-

muksen sekä seksuaalisen identiteettinsä mukaista elämää ja riittävä tyytyväisyys omaan seksuaaliseen minäkuvaan. Seksuaalinen hyvinvointi ei välttämättä ole riippuvainen seksuaalisesta aktiivisuudesta. (Seksuaalisuuden ja sukupuolen sanasto s.a.) Seksuaalisuuden ilmeneminen nähdään elämän eri vaiheissa sekä elämäntilanteissa erilaisin tavoin. Kun suhde omaan seksuaalisuuteen on tasapainoinen ja hyväksyvä, se tukee yksilön fyysistä ja psyykkistä hyvinvointia. Seksuaalisuus nähdään yhtenä ihmisen itseilmaisun ja olemisen tavoista, sekä osana vuorovaikutustaitoja ja empatiakykyä. Seksuaaliset tarpeet ovat yhtä luonnollisia kuin ravinto ja uni. Jokaisella on oikeus määritellä itse oma seksuaalisuutensa sekä sen painoarvo elämässään. Seksuaalisuuteen ei välttämättä kuulu itse seksi ollenkaan. Seksuaalisuudessa on kyse syvästä eri aistien tasolla tapahtuvasta nautinnosta. Nautinnon mahdollisuudet ja skaala ovat rajattomat niin soolona kuin mahdollisten partnereiden kanssa. Seksuaalisuuden toteuttaminen ja seksuaalinen hyvinvointi eivät ole millään tasolla riippuvaisia seksisuhteiden olemassaolosta. (Seksuaalisuus on osa ihmisyyttä s.a.)

Seksuaalista hyvinvointia voidaan käsitteellistää ja tarkastella useammista eri näkökulmista, kuten osana sosiaalisia suhteita, valinnanmahdollisuuksien ja toiminnallisuuden näkökulmista sekä fyysisen- ja psyykkisen terveyden näkökulmista. Kun seksuaalisuus ymmärretään kokonaisvaltaisesti muiden muassa sukupuolen, terveyden, ihmisoikeuksien ja seksuaalikasvatuksen näkökulmista, pystytään hahmottamaan seksuaalisuuden ja hyvinvoinnin lukemattomat eri risteymäkohdat. Seksuaalisuus ja seksuaalinen hyvinvointi vaikuttavat siis merkittävästi ihmisen kokonaisyhyvinvointiin, mutta kyseistä tietoa ei huomioida nykypäivänä riittävästi konkreettisissa toimenpiteissä tai resurssien kohdentamisessa. Esimerkiksi tällä hetkellä yksi seksuaalineuvoja vastaa sairaanhoitopiiristä riippuen 40 000–1 500 000 asiakkaasta. Seksuaalisuus usein edelleen nähdään vaiettuna yksityisasiana, eikä sen kumuloituvia vaikutuksia muille hyvinvoinnin osa-alueille tunnisteta. Seksuaalioikeudet pyrkivätkin vahvistamaan seksuaalisen hyvinvoinnin toteutumista ja laajentamaan ihmisten yleistä käsitystä hyvinvoinnista. Seksuaalisuuden tunnustaminen tärkeäksi osaksi ihmisyyttä madaltaa myös kynnystä avun hakemiseen ja vähentää seksuaaliongelmien liittyvää stigmaa. (Ahtola ym. 2019, 186–187.)

3.4 Seksuaalikasvatus Suomessa

Seksuaalikasvattajan käsikirjan (Oinonen & Susineva 2019) mukaan nuorilla on oikeus saada tietoa seksuaalisuudesta ja sitä tulisi saada jo ennen kuin käsiteltävä asia on täysin ajankohtainen. Maailman terveysjärjestö WHO:n ja Saksan terveystieteiden tutkimuskeskus BZgA:n laatimien seksuaalikasvatuksen standardien mukaan 12–15 -vuotiaille nuorille tulisi kertoa esimerkiksi erilaisista seksuaalisista mieltymyksistä, erilaisista seksitavoista, seksuaali-identiteetistä sekä sen tunnistamisesta itsessä. Lisäksi tulisi kertoa miten omasta seksuaalisuudestaan voi nauttia ja kuinka sitä voi ilmaista itselleen sopivalla tavalla. 15 vuotta täyttäneille tulisi opettaa esimerkiksi, että kuinka ilmaista kunnioittavasti omia toiveitaan ja rajojaan sekä kuinka ottaa muiden toiveet ja rajat huomioon. Lisäksi seksuaalikasvatukseen kuuluvaksi nähdään keskustelu fantasioista, mieltymyksistä sekä seksuaalisuuden moninaisuudesta. Seksuaalikasvatuksen lähtökohtana on seksuaalioikeudet. Näiden mukaan jokaisella on muun muassa oikeus omaan seksuaalisuuteen, oikeus tietoon seksuaalisuudesta sekä oikeus nauttia oman seksuaalisen suuntautumisen mukaisesta seksuaalisuudesta. Käsikirjan mukaan seksuaalikasvatus on parhaimmillaan kaikki nuoret huomioonottavaa ilman, että moninaisuudesta tehdään erillistä asiaa. Ideaalia on se, että puheessa ja tehtävissä ei suljeta nuoria ulos, vaan löydetään keinoja ottaa kaikki huomioon kohdaten jokainen yksilönä, eikä jonkin ryhmän edustajana. (Oinonen & Susineva 2019, 13–25.)

Seksuaalikasvatuksella on merkittävä osuus seksuaalikulttuurin muutoksessa. Seksuaalikasvatus nähdään toteutuvan virallisella ja suunnitellulla tasolla esimerkiksi koulun seksuaaliopetuksena ja epävirallisella tasolla informatiivisesti osana normaalia sosiaalista vuorovaikutusta esimerkiksi perheissä. Niillä tiedoilla ja mielikuvilla, joita näiden tasojen välityksellä yksilöille seksuaalisuuden teemoista välittyy, nähdään olevan suuri merkitys siihen, millaiset mahdollisuudet yksilöillä on omaa seksuaalisuutta toteuttaa. Lisäksi opiskelijat kokivat, että opettajilta kaivattiin faktatietoa, kun taas koulujen ulkopuolisilta asiantuntijoilta toivottiin tietoa asenteista, uskomuksista, tunteista, suhteista ja seksikäyttäytymisestä. (Kontula & Meriläinen 2007, 138–140.)

3.5 BDSM

BDSM on kattotermi toiminnalle, jossa henkilöt yhteisellä suostumuksella harjoittavat kipuun, vallankäyttöön ja rajoittamiseen liittyvää toimintaa nauttien siitä. BDSM-nautinto on tyypillisesti luonteeltaan seksuaalista, mutta ei välttämättä. Mahdollisen seksuaalisen viitekehyksen lisäksi BDSM:ssä oleellisia elementtejä ovat useimmiten ennalta määriteltujen roolien toteuttaminen, suostumuksellisuus, vapaaehtoisuus sekä osallistujien yhteinen käsitys toiminnan sisällöstä ja sen BDSM-luonteesta. BDSM-seksiä harrastavien ihmisten tapojen, nautinnon kokemusten ja halujen välillä voi olla hyvinkin suuria eroja, eikä kyseisen sateenvarjokäsitteen alle itsensä sijoittavasta ihmisestä voi olettaa kovin paljoa. Yksi voi esimerkiksi pitää ainoastaan sidonnasta ja henkisestä alistumisesta, toinen kivusta ja nöyryytyksestä ja kolmannesta esteettiset vaatteet ja roolileikit voivat olla kiinnostavia. Lyhenne BDSM on kolmesta osakokonaisuudesta koostuva käsitteiden summa, mutta laajennettu merkitys kattaa myös esimerkiksi roolileikit ja fetisismin. (Ahtola ym. 2019, 67–69.)

BD (*bondage & discipline*) tarkoittaa sitomis- ja kurileikkejä. Sitomisleikeillä tarkoitetaan alistuvan osapuolen liikkuvuuden rajoittamista esimerkiksi köysillä, kahleilla ja käsirautoilla. Kurileikeillä tarkoitetaan alistuvan osapuolen ohjaamista verbaalisesti käskyillä ja ohjeilla. Kuri ymmärretään myös alistuvan osapuolen kouluttamisena toimimaan dominoivan henkilön ohjeiden mukaisesti. Näissä voi usein olla myös erilaiset rangaistukset ja palkinnot osana toimintaa. Rangaistuksina voi olla esimerkiksi erilaiset kivuntuottamiset ja nöyryytykset. (Tietoa BDSM:stä s.a.)

DS (*domination & submission*) tarkoittaa alistamista ja alistumista. Alistamisleikissä alistuva osapuoli luopuu omasta tahdostaan ja vallastaan ja antaa sen alistavalle osapuolelle. Kyseessä on siis henkisellä tasolla rakennettava yhteys, jota vaalien toiminnan osapuolet toimivat. (Tietoa BDSM:stä s.a.)

SM (*sadism & masochism*) tarkoittaa sadismia ja masokismia. Sadomasokismi tarkoittaa fyysisen tai henkisen kivun aiheuttamista sekä vastaanottamista. Sadisti saa mielihyvää siitä, että hän satuttaa ja nöyryyttää toista osa-

puolta ja masokisti saa mielihyvää sitä vastaanottaessaan. Mielihyvän saaminen on kuitenkin kontekstisidonnaista, eikä sadomasokismi tarkoita harhaluuloista huolimatta sitä, että masokisti pitäisi kaikesta saamastaan kivusta tai että sadisti haluaisi satuttaa ihmisiä sessioiden ulkopuolella. Sadomasokismi aiheuttaa luultavasti eniten harhaluuloja BDSM:n kirjossa. Se ei tarkoita mahdollisimman kovaa toisen ihmisen satuttamista, vaan toisen tuntemuksilla ja aistimuksilla leikkittelyä seksuaalisessa kontekstissa. (Tietoa BDSM:stä s.a.)

Fetisismi ja fetissit

BDSM- kattokäsitteellä viitataan usein edellä mainittujen lisäksi myös fetisseihin, vaikkei fetisismi lyhenteessä kirjaimena olekaan. (Forsström & Forsström 2016, 14). Tämä johtuu siitä, että fetisismillä ja BDSM:llä on paljon yhteisiä alueita ja rajapintoja, vaikka ne ovatkin erilaisia seksuaalisuuden muotoja. (Ahtola ym. 2019, 68.) Fetissi tarkoittaa vahvojen eroottisten mielikuvien liittämistä selvärajaisiin objekteihin tai ärsykkeisiin. (Forsström & Forsström 2016, 72). Forsströmit (2016, 14) toteavat, että visuaalinen fetisismi on usein linkitetty BDSM:n yleiskuvaan, mutta rajanveto voi joskus olla hankalaa yleisen esteettisen mieltymyksen ja eroottisen kiinnostuksen välille. Fetisismi voi linkittyä joihinkin BDSM:n osa-alueisiin tai olla kokonaan linkittymättäkin. Nämä ovat hyvin yksilökohtaisia ja skaala on yhtä laaja kuin kinkyksi itsensä mieltävien lukumäärä. (Forsström & Forsström 2016, 14.) Esimerkkinä Ahtola ym. (2019, 68) mainitsevat tästä univormuihin liittyvät roolileikit, jotka pitävät sisälleen sekä itse asujen ja niiden edustaman vallan tuottamat kokemukset, että myös visuaalisen viehätyksen, jolloin tilanteen erottelu joko valtaleikkiin liittyväksi tai fetisistiseksi on mahdotonta.

Sessiot ja 24/7 suhde

BDSM perustuu sosiaaliselle sopimukselle osapuolten rooleista ja heidän välisestä valtasuhteistaan. Sopiminen kattaa yleisimmin lyhyen ajan, johon viitataan usein 'sessiona'. (Ahtola ym. 2019, 68–69.) Sessioilla määrätään tietty aloitus- sekä lopetusajankohta, jonka sisällä toiminta tapahtuu. Usein sessioissa tapahtuvat asiat ja tuntemukset voidaan nähdä epämiellyttäväksi ja jopa vastenmielisiksi sessioiden ulkopuolella, kun session sisällä BDSM:ää harjoittavat henkilöt saavat näistä seksuaalista nautintoa oikeassa kontekstissa.

Sessioita useimmiten suunnitellaan ennen sen toteuttamista ja session jälkeen on normaalia antaa jälkihoitoa, jossa palaudutaan takaisin niin sanotusti todelliseen maailmaan. (Tietoa BDSM:stä s.a.) BDSM:ää voi myös harjoittaa pidempiaikaisessa järjestelyssä eli niin kutsuttuna 24/7-suhteena, jolloin valta-asetelma on koko ajan vallitseva. (Ahtola ym. 2019, 68–69.) Tällöin arkea ja elämää eletään yhdessä sovitussa asetelmassa, joka ei välttämättä näy laisinkaan ulkopuolisille, vaan toteutuu henkilöiden välisenä kemiana ja näyttäytyy paremmin kahden kesken. (Tietoa BDSM:stä s.a.)

Roolit ja roolileikit

Roolileikit sisältävät usein enemmän tai vähemmän valtaelementtejä, joissa osallistujat asettuvat joko valtaa käyttävään tai alistuvaan/alistettavaan rooliin. (Ahtola ym. 2019, 68.) BDSM:ssä on lukuisia erilaisia rooleja vivahde-eroineen, joihin henkilöt mahdollisesti identifioivat itsensä ja joiden turvin he hakevat seuraa ja toimivat sessioissa. Osa kinkyistä nimenomaan haluaa olla identifioimatta itseään mihinkään lokeroon, mutta sanoittamalla omia mieltymyksiään kykenee helpommin etsimään seuraa, jonka kanssa roolit, fantasiat, tarpeet ja halut kohtaisivat mahdollisimman hyvin. BDSM-roolien osapuolissa on niin sanotut vastavoimat, roolit jaetaan kahteen kastiin. On dominoivia (dom) ja alistuvia (sub), aktiivisia (top) ja passiivisia (bottom), sadisteja (kipua tuottavia) ja masokisteja (kipua vastaanottavia). Dominoivasta osapuolesta voidaan käyttää myös käsitettä master tai mistress. Lisäksi on switchejä, jotka pitävät molemmissa rooleissa toimimisesta. Switchit voivat joko vaihtaa rooliaan kumppanin kanssa sessioidessaan tai esimerkiksi alistaa vain tiettyjä henkilöitä ja alistua vain tietyille henkilöille. (Tietoa BDSM:stä s.a.) Vaikka osa ihmisistä sitoutuu vain tiettyyn rooliin, noin 70 prosentille roolit ovat joustavia ja voivat vaihdella partnerien mukaan. (Ahtola ym. 2019, 68.)

Näihin aikuisten välisiin roolileikkeihin kuuluu myös käsite DDLG (Daddy Dom, Little Girl). Mäntylä (2018) haastatteli Essi Tammimaata tämän teoksesta Isän kädestä, joka kertoo inestileikeistä ja haluaa ihmisten jättävän häpeän. DDLG-roolileikissä dominoivassa roolissa oleva henkilö esittää auktoriteettihahmo isää ja alistuvassa roolissa oleva esittää tytärtä, pikkuista. Isä ja tytär -leikissä tabu on viety äärimmilleen, mutta juuri siksi Tammimaa toteaa sen kiinnostavan ihmisiä, kun se on kiellettyä. Tammimaan mielestä ihmiset, jotka

haluavat leikkiä tällaisia leikkejä, eivät halua oikeasti harrastaa seksiä kyseisten todellisten perheenjäsentensä kanssa, vaan kyseessä on konsensuaalinen kahden aikuisen välinen valtasuhdeleikki, jossa kielletyt ja yhteiskunnassa vaietut asiat tuovat mukaan kiihottavan lisämausteen. (Mäntylä 2018.)

Jälkihoito

Smithin (2020) mukaan jälkihoito on yleinen ja välttämätön osa BDSM:ää, jossa rauhoitutaan ja palaututaan takaisin maan pinnalle session jälkeen. Hän toteaa, että koska BDSM-sessiot voivat olla hyvinkin intensiivisiä, vahvoja tunteita herättäviä sekä fyysisesti ja psyykkisesti raskaita, niin on todella tärkeää varmistaa, että session jälkeen kaikki osapuolet palautuvat turvallisesti takaisin tähän todellisuuteen. Smithin mukaan jälkihoitorituaalit ovat yksilöllisiä, mutta kaikki tähtäävät yhtä lailla partnerien fyysisen sekä psyykkisen hyvinvoinnin tukemiseen ja parantamiseen. Jälkihoidon tärkein elementti on kommunikaatio. On tärkeää sanoittaa partnereille, mikä itselle tuo turvaa niin ennen, jälkeen kuin session ajanakin. Jälkihoidossa on yleistä keskustella sessiosta ja reflektoida henkilökohtaisia sekä yhteisiä tuntemuksia sessiokumppanin kanssa. Jälkihoitoa voi Smithin mukaan toteuttaa esimerkiksi halailulla, lähekkäin olemisella, syömisellä ja juomisella, mahdollisten haavojen hoitamisella, yhdessä session reflektoinnilla, hellyyden osoituksilla tai muulla sellaisella rauhallisella toiminnalla, joka kaikista osapuolista tuntuu hyvältä. (Smith 2020.)

Sidonta

Sidonta tarkoittaa henkilön sitomista siten, että rajoitetaan tämän liikuntakykyä tai luodaan esteettisesti miellyttävä sidonta. Sidonnan juuret löytyvät Kiinan ja Japanin sitomistaiteesta, josta käytetään käsitteitä *shibari* ja *kinbaku*. Näissä oleellista on esteettisyys ja sitomisvälineenä köydet. Toisinaan halutaan erotella toisistaan tämä historiallinen esteettinen sidonta muista sitomisleikeistä, joissa välineenä voidaan käyttää esimerkiksi käsirautoja, huiveja tai nippusiteitä. (Pohtinen 2014, 5.)

Sidottavana olevasta henkilöstä käytetään shibariharrastajien kesken esimerkiksi käsitteitä *rope bottom* sekä *rope bunny*, joita suomalaiset kääntävät suomeksi muun muassa nimityksiksi köysipupu ja köysikaniini. Tiessalo (2019) toteaa, että shibariharrastajien mukaan sidonta on niin monipuolista, että sen opiskeluun voi omistaa vaikka koko elämänsä. Varsinaisen sitomisen lisäksi köyden materiaalin valinta ja sen käsittely ovat tärkeä osa harrastusta. Kinkyaktivisti Ceci Ferox kertoo, että sidonnassa tarvitaan molemminpuolista luottamusta ja avoimuutta, eikä ole olemassa kahta samanlaista sitomistilannetta. Feroxin mukaan sidonnan tunnelma on kiinni siitä, kuka sitoo ja ketä ja minkälaisessa tilanteessa. Hänen mukaansa se voi olla hauskaa, humoristista tai se voi olla sellaista, että molemmat itkevät ja sen jälkeen täytyy pari tuntia palata sitomisesta takaisin arkeen. Tässä Ferox painottaa jälkihoidon tärkeyttä. (Tiessalo 2019.) Pohtinen (2014, 5) täydentää usein sanottavan, että sidottu ruumis vapauttaa mielen ja fyysinen hetkellinen liikuntakyvyttömyys on psykologisesti rentouttavaa.

Turvallista, järkevää ja yhteisymmärrykseen perustuvaa

Turvallista, järkevää & yhteisymmärrykseen perustuvaa (*safe, sane & consensual*) on BDSM:ää toteuttavien ihmisten varjelluin ohjenuora, jonka noudattamista pidetään tärkeänä. Toiminnan tulee toteutua turvallisesti, maalaisjärkeä käyttäen ja niin, että kaikki osapuolet ovat siinä mukana omasta tahdostaan. Ennen sessioita on hyvä keskustella rajoista, sopia säännöistä ja päättää turvasana, jonka mukaan toimitaan. Yleisin turvasana on 'punainen' liikennevalojen mukaan. 'Vihreä' tarkoittaa, että tuntuu hyvältä ja kehoitetaan jatkamaan ja 'keltainen' ilmoittaa, että toiminta on etenemässä jonkin osallistujan rajojen lähelle ja pyydetään hidastamaan ja ottamaan hellempin. 'Punainen' tai mikä tahansa yhdessä sovittu turvasana tarkoittaa, että sessio tulee kaikessa kokonaisuudessaan lopettaa välittömästi. Turvasanan olemassaolo on hyvin tärkeää BDSM-sessioissa etenkin, jos session luonteeseen kuuluu verbaalinen vastustelu, jonka muuten voisi ymmärtää negatiivisena ilmaisuna, mutta joka kontekstissaan on rooliin eläytymistä ja mielihyvän ilmaisua. Lisäksi BDSM-sessioissa jokaisella osapuolella on oikeus peräännyä sessiosta tai lopettaa se, jos se on etenemässä sellaiseen suuntaan, johon ei itse halua mennä. (Tietoa BDSM:stä s.a.)

Suhteiden monimuotoisuus

BDSM:ää harjoittavien ihmisten on myös nähty olevan vapaamielisempiä ihmissuhteiden kannalta. Koska BDSM:ssä yksilö on aina moninaisten mieltymysten, preferenssien sekä halujen summa, täysin kaikilta mielenkiinnon kohteiltaan kanssamielistä vastakkaista osapuolta voi olla lähes mahdotonta löytää, on kinkyjen keskuudessa useammat kumppanit ja leikkikaverit normaaleja ja ilmapiiri on asian suhteen hyvin suvaitseva. Kuitenkin myös kinkyjen keskuudesta löytyy perinteisemmän mallin monogaamisia suhteita. (Tietoa BDSM:stä s.a.)

Vanilja

Käsite 'vanilja' nousee useasti tutkimuksen aineistossa esiin. Pohtisen (2019) mukaan kinkyn vastakohtana puhutaan usein vaniljasta. Vanilja tarkoittaa henkilöä tai seksiä, joka ei sisällä BDSM-kattotermin alla olevia kinkkyden elementtejä. Pohtinen kuitenkin toteaa, että toisinaan vaniljan erottaa kinkystä vain se, miten tilanteet ja teot itse näkee tai kokee ja minkälaisia merkityksiä tietyille teoille annetaan. Esimerkiksi vaniljasuhteessa kumppanille aamukahvin keittäminen voi olla normaali arjen teko, mutta kinkylle samainen toiminta voi olla esimerkiksi osoitus alisteisessa roolissa olemisesta. (Pohtinen 2019.)

3.6 BDSM:n historia, stigmat ja stereotypiat

Poikkeavana pidettyä seksuaalisuutta, kuten erilaisia BDSM:n muotoja on eri aikoina pidetty syntinä, sairautena tai lain vastaisena, mikä on pitänyt BDSM:ään liittyvää stigmaa yllä. (Pohtinen 2019.) Käsitteet sadismi ja masokisti syntyivät Richard von Krafft-Ebingin luomana vuonna 1886 tämän julkaisemassa teoksessa *Psychopathia Sexualis*. (Pettersson 2017). O. Nomisin (2013) historiantutkimusten mukaan käsite BDSM vakiintui vuonna 1969 kuvaamaan BDSM:n laajaa kokonaisuutta, mutta arkeologiset todisteet antavat hänen mukaansa viitteitä siitä, että seksuaalisen dominoinnin ja alistumisen juuret löytyvät jopa 5000 vuoden takaa ajalta, jolloin fetisistiset rituaalit olivat osa jumalien palvontaa. Sadosokistiseen seksuaaliseen käyttäytymiseen

viitataan myös esimerkiksi 100–200-lukujen tietämällä kirjoitetussa Kama Sutraassa. (O. Nomis 2013.)

Sadomasokismin ja väkivallan ero

Sadomasokistisissa tilanteissa jäljitellään usein väkivaltaa, mutta ne erottavat toisistaan sadomasokismin suostumuksellisuus samalla tavalla kuin esimerkiksi kamppailulajeissa. Mikäli sadistiset seksuaaliset taipumukset yhdistyvät johonkin tiettyyn persoonallisuushäiriöön, kuten narsismiin tai antisosiaalisuuteen, voi yhdistelmänä olla antisosiaalinen sadismi. Sadistinen väkivalta voi piirteiltään joskus ulkoisesti muistuttaa sadomasokistista toimintaa, mutta ero on suuri, nimittäin väkivaltaiselle sadistille ei riitä BDSM:n mukainen suostumuksellinen roolileikki, vaan hän toteuttaa persoonallisuushäiriötään rikkomalla toisten rajoja. Vaikka sadomasokistisessa toiminnassa leikitellään väkivallan, vallan väärinkäytön ja hyväksikäytön rajapinnoilla, niin todellinen rajojen ylittäminen tai ilman suostumusta toimiminen vie leikiltä mielekkyyden. Sadomasokismia on perusteltua tarkastella ritualisoinnin, leikillisyyden tai niin sanotun vakavan leikin kautta nautinnon muotona, jossa osalliset tietoisesti venyttävät omia rajojaan kuitenkin tarkkaan määritellyin ehdoin yhteisellä suostumuksella vahvistaakseen eroottisia kokemuksiaan. (Ahtola ym. 2019, 69–70.) Väkivallan ja sadomasokismin erotusta toisistaan hankaloittaa myös pornoteollisuuden vääristämä kuva BDSM-seksistä, joka keskittyy kuvaamaan sessiota, mutta jättää kuvan ulkopuolelle kaiken ennen sessiota sekä sen jälkeen tapahtuvan keskustelun ja järjestelyt. Pornoteollisuuteen perehtynyt Ina Mikkola kertoo, että amerikkalainen BDSM-materiaaliin keskittynyt Kink.com sivusto on tähän pyrkinyt tekemään kehitysaskelta. He ovat videoillaan tarjonneet katsojilleen nähtäväksi materiaalia ennen ja jälkeen kuvausten tapahtuvasta ajasta, jolloin videolle avataan tunnelmia sekä käytännön tasoa. (Mikkola 2020, 289–290).

Patologisointi, tautiluokitus ja kehitysaskeleet

BDSM-mieltymyksiä, fetisismiä ja muita yleisestä poikkeavia seksuaalisuuden muotoja kontrolloitiin pitkään patologisoimalla niitä samaan tapaan kuin homoseksuaalisuutta ja itsetyydytystä. (Moser & Kleinplatz 2005). Perversioksi leimautuminen perustui pitkälti Krafft-Ebingin (1805) ja Freudin (esim. 1905)

tutkimusaineistoihin, joissa lähdeaineistoina käytettiin ainoastaan rikollisia ja mielenterveyden häiriöistä kärsiviä ihmisiä. Sama vääristymä näyttäytyy myös osassa nykypäivän kriminaalipsykiatrian tutkimustiedosta, jossa ongelmakeskeinen viitekehys on virheellisesti laajennettu kattamaan myös suostumuksellinen BDSM. Tämän myötä on oletettu, että sadomasokismi voisi eskaloitua esimerkiksi antisosiaaliseksi sadismiksi tai hallitsemattomaksi masokismiksi. Siitä huolimatta, että seksologiset tutkimukset on osoittaneet kyseiset harhaluulot vääriksi sekä selkeän erotuksen suostumuksellisen toiminnan ja antisosiaalisen sadismin välille, on sairausleiman taustalla ollut pitkään näiden sekoittaminen toisiinsa ulkoisen samankaltaisuuden vuoksi. (Ahtola ym. 2019, 71.)

Sadomasokismin harrastajista suurimmalle osalle kyseessä on luonteva ja rakentava osa omaa seksuaalista identiteettiä. Noin 90 prosentin BDSM:n harjoittajista todetaan kuuluvan sosiaalisesti hyvinvoivaan ryhmään, jossa sadomasokismin harjoittaminen koetaan henkilökohtaista hyvinvointia lisäävänä tekijänä. (Lepola & Koponen 2006, 313–314.) Wright (2010) lisää, että stereotyyppiset ajattelumallit siitä, että sadomasokismi olisi väkivaltaa, vaarallista ja sairasta ovat johtaneet siihen, että BDSM:ää harjoittavat henkilöt ovat joutuneet kohtaamaan syrjintää ja ennakkoluuloja. Esimerkiksi etenkin kriminologiassa erilaisia epätavalliseksi miellettyjä seksuaalisia mieltymyksiä on voitu pitää merkinä henkilön impulssikontrollin heikkoudesta ja antisosiaalisista taipumuksista, vaikka toiminta olisikin perustunut suostumuksellisuuteen ja vapaaehtoisuuteen. Ahtola ym. (2019, 70–71) toteavat, että tällaisia ennakkoluuloja on myös käytetty muun muassa sadomasokisteja vastaan oikeudenkäynneissä huoltajuuskiistatapauksissa riippumatta siitä, onko henkilön seksuaalinen toiminta relevantti asia oikeudenkäsitteilyn kannalta.

Seksuaalisia mieltymyksiä koskevan tutkimuksen edistymisen myötä 2010-luvulla on tapahtunut merkittäviä edistyneiden askelia. Kansainvälinen keskustelu seksologian ja psykiatrian aloilla sekä muiden Pohjoismaiden esimerkki johti siihen, että vuonna 2011 muun muassa sadomasokismi ja fetisismi poistettiin Suomessa ICD-tautiluokituksesta Setan ja Sexpo-säätiön esityksen myötä, koska niiden diagnosoimiselle ei ollut enää tieteellisiä perusteita eikä osoitettavissa olevaa tarvetta. Myös kansainvälisellä tasolla on tapahtunut kehitystä muun muassa BDSM:ään suhtautumisessa, kun itse mieltymyksiä ei enää

suoraan nähdä luokituksessa häiriönä, vaan tarkastellaan ennemmin sitä, häiritseekö mieltymysten toteuttaminen ihmistä itseään tai onko se vahingollista muille. (Ahtola ym. 2019, 72–73.)

Wismeijer ja Assen julkaisivat vuonna 2013 löytämänsä tutkimustulokset, joissa tutkittiin psykologisten piirteiden eroavaisuuksia ja yhtäläisyyksiä BDSM:ää harrastavien henkilöiden (n 903) sekä kontrolliryhmän (n 434) välillä. Tutkimuksen toteuttamisen motiivina kerrottiin aiempien tutkimusten todisteet aiemmin mainituista merkittävistä eroista, joita sadomasokismin ja mielenterveyden häiriöiden välillä on. Tutkimuksen tulokset todensivat sen, ettei BDSM:n harrastajat eroa muista ihmisistä juurikaan psykologisilta piirteiltään. Sen sijaan tutkimus osoitti päinvastaista kuin mitä on virheellisesti kuviteltu. BDSM:n harrastajat olivat tutkimuksen mukaan vähemmän neuroottisia, enemmän ekstroverteja, avoimempia uusille kokemuksille, tunnollisempia, vähemmän herkkiä torjunnalle ja kokivat subjektiivisen hyvinvointinsa kontrolliryhmää parempana. Negatiivisena piirteenä oli, että BDSM:n harrastajat olivat huonommin mukautuvia kuin kontrolliryhmä. Yhteenvetona tutkimustuloksista Wismeijer ja Assen toteavat, että BDSM:n harrastaminen tulisi nähdä ennemmin vapaa-ajan harrastamisena kuin psykopatologisen käyttäytymisen ilmenemismuotona. (Wismeijer & Assen 2013.)

Yhtenä merkittävänä kehitysaskelena kansainvälisellä tasolla voidaan myös nähdä vuonna 2019 pohjoisamerikkalaisten lääkärin ja terapeuttien ryhmän julkaisema opas *Clinical Practice Guidelines for Working with People with Kink Interests*, jonka tavoite on ohjeistaa lääkäreitä ja terapeutteja siinä, kuinka kohdata kinkyjä työssään. Oppaan sanoma on kinkyuden normalisointi ja hyväksyminen. Sen mukaan BDSM:stä kiinnostuminen ei ole harvinaista, se ei johdu traumasta tai hyväksikäytöstä eikä se ole psykopatologian merkki. Sen sijaan tutkimuksissa on todettu, että BDSM voi voimaannuttaa sen harrastajia sekä parantaa psykologista vointia. Oppaan mukaan Kinkyys voi olla kanava pohtia omaa sukupuolta, identiteettiä, seksuaalista suuntautumista sekä suhdemuotoja. Opas rohkaisee tukemaan ja hyväksymään läheisten kinky-identiteettiä ja painottaa, että tietämättömyyteen perustuvat ennakkoluulot sekä syrjintä ruokkivat vähemmistöstressiä, joka puolestaan voi aiheuttaa henkisen hyvinvoinnin haasteita. (Clinical Practice Guidelines for Working with People with Kink Interests 2019.)

Lisäksi Suomessa merkittävänä voidaan nähdä Sexpo-säätiön toiminta ja seksuaalipoliittiset vaatimukset, joissa pyritään huomioimaan ja kehittämään laaja-alaisesti kaikkia seksuaalisuuden osa-alueita, purkamaan palveluiden heteronormatiivisuutta sekä nostamaan seksuaalisuuden moninaisuuden faktatietoa ja tutkimuksellista näyttöä näkyväksi, jotta stereotyyppioita ja stigmoja voitaisiin purkaa niin BDSM:n kuin muidenkin seksuaalisuuden alakulttuurien osalta. (Ahtola ym. 2019. 65–73.)

4 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

4.1 Tutkimuskysymykset ja tutkimuksen kohde

Tutkimuksen kohteena on kinkyys minäkuvan rakentajana. Opinnäytetyössä tutkittiin, kuinka BDSM:n harjoittajat kokevat omakohtaisesti BDSM-yhteisöt, yhteiskunnallisen ilmapiirin kinkyjä kohtaan, näiden muutokset viime vuosikymmenien aikana sekä oman minäkuvansa myös näiden teemojen kautta peilaten. Kohdejoukkona tutkimuksessa olivat Suomen BDSM-yhteisöjen toimintaa nähneet itsensä kinkyiksi identifioivat henkilöt, jotka läpileikkaavat BDSM:n laajaa kirjoa mahdollisimman kattavasti. Haastateltavissa oli kinkyyden kokemusasiantuntijoita monenlaisista lähtökohdista, ammattitaustoista sekä ikä- ja ihmisryhmistä. Nuorin haastateltava on syntynyt 1990-luvulla ja vanhin 1960-luvulla. Tutkimuksessa haastateltiin BDSM-yhdistysten johtohahmoja, BDSM-henkistä erotiikka-alan ammattilaista sekä erilaisia kinkyjä, jotka vaihtelevissa määrin ovat BDSM-yhteisöissä olleet aktiivisia elämänsä aikana. Haastateltavat pyrittiin valikoimaan niin, että saataisiin mahdollisimman laaja otanta BDSM:n moninaisesta kulttuurista niin taustojen, ikäryhmien, sukupuolien kuin myös yhteisön sisäisten roolien osalta.

Pääkysymys:

Miten kinkyidentiteetti näyttäytyy yksilön kokemuksessa omassa minäkuvasaan?

Alakysymykset:

1. Millainen merkitys kinkyyden subjektiivisella kokemuksella on yksilön minäkuvasaan?

2. Millainen merkitys yhteiskunnallisella ilmapiirillä on kinkyn minäku-
vassa?
3. Millaisia muutoksia viime vuosikymmenien aikana voidaan havaita
BDSM-kulttuurissa?

Vilkan (2007, 114) mukaan on mielekästä valita haastateltavat joko teemaa tai tutkittavaa asiaa koskevan asiantuntemuksen tai kokemuksen perusteella, jotta haastateltavilla on omakohtainen kokemus tutkittavasta asiasta. (Vilka 2007, 114). Haastateltavien löytäminen ei tuottanut vaikeuksia, sillä halukkaita oli monia. Tutkimuksen toteutuksessa käytettiin kuitenkin paljon aikaa sen varmistamiseksi, että kyseinen hyvin rajattu otanta vastaisi tutkimuksen tarpeita mahdollisimman monipuolisesti ja jokaisella haastateltavalla olisi yksilönä jotain uutta annettavaa aineiston kokonaisuuteen. Haastateltavat etsittiin hyödyntämällä täysi-ikäisille suunnattuja kinkyseksuaalisuuteen ja BDSM:n teemoihin liittyviä nettisivustoja Bdsmbaari ja Fetlife.

4.2 Tutkimusote ja aineistonkeruumenetelmä

Opinnäytetyö on kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus. Tutkimus on suurimaksi osin teorialähtöinen, mutta teoriaa on täydennetty aineiston pohjalta esimerkiksi aineistossa nousevia käsitteitä ja nimityksiä pohjustamaan. Opinnäytetyön aineistonkeruumenetelmänä käytettiin teemahaastattelua, koska tutkimuskysymyksiin vastaaminen vaatii teemojen syvällisempää pohdintaa, yksilöiden subjektiivisia kokemuksia sekä näistä heränneitä täydentäviä keskusteluja, jotka luovat kokonaisuutena monisyisen ja syväluotaavamman kuvan käsiteltävästä teemasta. Ennen haastatteluja haastateltaville oli lähetetty haastattelurunko etukäteen luettavaksi ja haastatteluissa haastateltiin henkilöitä kahdenkeskisesti.

Vilkan (2007) mukaan laadullisen tutkimusmenetelmän erityispiirteenä on se, ettei tehdyn tutkimuksen tavoitteena ole totuuden löytäminen tutkittavasta asiasta, vaan tutkimisen aikana muodostuneiden tulkintojen avulla näyttää esimerkiksi ihmisen toiminnasta jotakin, joka on välittömän havainnon tavoittamattomissa. (Vilka 2007, 98). Lisäksi Tuomi ja Sarasjärvi (2009, 74–75) korostavat samoja piirteitä teemahaastatteluun liittyen kuvaten tätä aineistonkeruumenetodiksi, joka korostaa yksilöiden omia tulkintoja ja heidän näille antamia

merkityksiä. (Tuomi & Sarasjärvi 2009, 74–75) Näiden vuoksi voidaan laadullinen tutkimus sekä teemahaastattelu nähdä parhaina vaihtoehtoina kyseisen tutkimuksen toteuttamiselle, jotta kinkyttä ja kinkyjen kokemuksia voidaan tuoda näkyviin monisyisenä ja syväluotaavampana kokonaisuutena. Hirsjärven ja Hurmeen (2014, 48) mukaan teemahaastattelua on hyvä käyttää, kun tutkittava teema tai ilmiö on vähemmän tunnettu, koska teemahaastattelulla voidaan kartoittaa laajemmin ja syväluotaavammin yksilön ajatuksia, kokemuksia, uskomuksia ja tunteita. Tällöin aineistoa hyödynnetään mahdollisimman kokonaisvaltaisesti. (Hirsjärvi & Hurme 2014, 48.)

Haastattelurunko (liite 1) rakennettiin teorian tiedon pohjalta niin, että BDSM:n ilmiöllinen olemus ja kinkyjen yhteisöistä löydetty tieto myötäilivät minäkuvaan vaikuttavia osa-alueita ja tekijöitä jättäen tilaa vapaalle dialogille ja pohdinnalle, mutta säilyttäen kuitenkin haastattelun etenemiselle suuntaa antavat raamit. Haastatteluissa käytettiin teemahaastattelurunkoa, joka jaettiin kolmeen pääteemaan: subjektiivisen kokemuksen merkitykseen, objektiivisen suhtautumisen merkitykseen sekä havaittujen muutosten merkitykseen. Nämä valittiin rungon pääteemoiksi, koska minäkuva rakentuu laaja-alaisesti monista erilaisista tekijöistä, jotka jaettuna kolmeen osioon voidaan nähdä seuraavasti: subjektiivinen reflektointi yhtenä (reaaliminäkäsitys), sosiaalinen palaute (normatiivinen minäkäsitys) toisena ja kulttuuriset vaikuttimet (ihanneminäkäsitys) kolmantena tekijäryhmänä. Tämän vuoksi BDSM:ää ilmiönä täytyy tutkia monesta eri näkökulmasta saadakseen tutkimuseettisesti validin otannan vastamaan otosta minäkuva rakentavista elämän osa-alueista. Jokaisessa haastattelussa näkyi selkeä pääpaino jossain teemassa ja haastateltavat täydensivät toisiaan omissa haastatteluissaan tuoden omaa tietotaitoaan ja näkökulmiaan ilmi koostaen yhdessä kuvan kinkydestä sen yhteisöjen eri osa-alueilla ja rooleissa.

4.3 Aineiston analyysi

Litteroitua materiaalia tuli haastatteluista yhteensä 40 sivua. Aineiston analysoinnissa käytettiin sanatarkkaa litterointia, jotta vastauksien merkitykset tulisivat ilmi mahdollisimman sanatarkasti. Tuomen ja Sarajärven (2009) mukaan laadullisissa tutkimuksissa on monenlaisia kuvauksia siitä, miten kyseisessä

tutkimuksessa analyysi on toteutettu. Laadullisen tutkimuksen analyysin etenemisen runko on kuitenkin selkeä ja johdonmukainen. Ensinnäkin tulee päättää, mikä kyseisessä aineistossa kiinnostaa ja tehdä tästä vahva päätös. Seuraavaksi tulee käydä aineisto läpi ja erottaa sekä merkitä ne asiat, jotka sisältyvät päätettyyn kiinnostukseen. Tämän jälkeen tulee kaikki muu jättää tutkimuksesta pois ja kerätä merkityt asiat yhteen ja erilleen muusta aineistosta. Keräyksen jälkeen aineisto luokitellaan, teemoitellaan ja tyypitellään. Lopuksi aineistosta kirjoitetaan yhteenveto. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 91–92.)

Haastattelutekstit anonymisoitiin haastateltavien henkilöllisyyden suojaamiseksi ja niistä poistettiin kaikki mahdolliset tunnistetiedot. Aineistoa lähdettiin järjestämään ja luokittelemaan teemoittain. Tämän jälkeen ryhdyttiin käymään aineistoa läpi haastattelurungon mukaisesti ja kirjaamaan ylös sellaisia asioita, jotka nousivat vastauksissa toistuvasti esiin, sekä myös sellaisia teemoja, joita ei ollut otettu haastattelurunkoa tehdessä huomioon. Sitten aineistosta nousseita erilaisia teemoja ryhdyttiin tarkastelemaan ja ryhmittelemään laajemmiksi kokonaisuuksiksi vallitsevien teemojen mukaisesti. Pääteemojen löytämisen jälkeen ryhdyttiin rakentamaan näistä ajatuskarttaa ja pohtimaan, missä järjestyksessä kyseiset teemat tulisi tuloksissa esitellä, jotta aineiston analyysiin saataisiin luotua temaattisen analyysin mukaista kertomuksellisuutta sekä kerrottavuutta. Tulosluvun järjestyksen löydyttyä yksittäiset teemat purettiin pienempiin osiin, joita ryhdyttiin vertaamaan teorian tietoon ja rakentamaan kerrottavuuden osalta mielekkäiksi kokonaisuuksiksi, joissa aineisto ja teorian tietämys kävisivät vuoropuhelua käsiteltävistä teemoista. Tutkimuksen aineiston purkamisessa, koodauksessa sekä analysoinnissa seurattiin Tuomen ja Sarajärven (2009) ohjeistuksia laadullisen tutkimuksen sisällönanalyysiin. Anonymiteetin suojaamisen sekä tutkimuksen aiheen sensitiivisyyden vuoksi lopullinen tulosluku lähetettiin haastatelluille luettavaksi ja hyväksyttäväksi, kun se oli saatu valmiiksi. Vasta tämän jälkeen opinnäytetyö lähetettiin eteenpäin muiden arvioitavaksi.

5 TUTKIMUSTULOKSET

5.1 Haastateltavat kinkyt

Opinnäytetyön aineisto koostuu kuudesta kinkyksi itsensä identifioivasta henkilöstä, joiden elämässä kinkyyden teemat ja kinkyseksuaalisuus näyttäytyvät monin eri tavoin. Aineistoksi valikoiduilla kinkyillä yhteisiä tekijöitä ovat kinkkyys osana omaa identiteettiä sekä omakohtaiset kokemukset kinky-yhteisöistä.

VAUVA

Vauva on syntynyt 1990-luvulla ja ollut kinky-yhteisöissä muutaman vuoden ajan.

VAUVA

Mä oon vauva, pikkunen. Oon nyt ruvennut hyväksymään sitä faktaa myös, että olen alistuva pikkuisena. Masokisti jollain tavalla, se on vielä tutkimusvaiheessa. Myös jollain tavalla sadisti. Isoimpana exhibitionisti. Mutta se Ds (*Domination&submission*) on se isoin juttu kuitenkin, se on ollut hyvin paljon etsinnässä se, että millä tavalla se toteutuu. En tiedä miten paljon sitä lasketaan mukaan kinkyyntä exhibitionismia ja semmosta esiintymishalua, se on kyllä herännyt myös tässä uudelleen hyvin vahvana.

Vauva näyttäytyi haastattelussa pohdiskelevana, refleктоivana ja yhteisöjen sekä yhteiskunnan malleja kyseenalaistavana persoonana. Hän toi aineistoon syväluotaavaa pohdintaa esimerkiksi kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin, mielen-terveyden, seksuaalikasvatuksen ja kinkyjen keskustelukulttuurin teemoista.

KÖYSIKANIINI

Köysikaniini on 1990-luvulla syntynyt hyvällä itsetuntemuksella varustettu alistuva mies, joka kokee roolien ja lokeroitten kyseenalaistamisen tärkeänä osana identiteettiään.

KÖYSIKANIINI

Skenen ulkopuolella oleva, ei aktiivisesti yhteisöissä, mutta aktiivinen lähipiirissä. Masokisti, subi, köysikaniini, itse käyttää eniten rope bottom tai sidottavana oleva, koska tykkää käyttää kotimaisia termejä, miessukupuolinen, nykyisin olen jopa jo ihan vähän switch, vähän on ollut tietyllä tavalla sellainen identiteettikriisi.

Aineistoon Köysikaniini toi esimerkiksi ajatuksia yhteisöjen laitamilta sekä tärkeitä nostoja liittyen seuranhakukulttuuriin, turvallisuuteen ja oman minäkuvan rakentamiseen BDSM:n avulla.

HEDONISTI

Hedonisti on 1980-luvulla syntynyt BDSM:ään erikoistunut erotiikka-alan ammattilainen, joka toimii ammattidominana. Hän kuvaa omaa kinkkyttään vahvasti tunnepohjan kautta ja antaa haastattelussa itsestään välittävän ja emotionaalisesti älykkään kuvan.

HEDONISTI

Kyllä mä sanon, että olen dominoiva. Mun switcheys on sitä, että vaan jos mä rakastun. Mä valitsen sen ihmisen, mutta jos joku ehdottaa, niin se on kuin häpäistys, epäkohteliasta ja kaikkee. Sit mä oon myös hedonisti ja ekshibitionisti.

Hedonisti kertoo avoimen kinkkyden hyvistä ja huonoista puolista, kun arkea pyörittää ammattidominan roolin lisäksi myös ammatillisesti pätevänä työntekijänä, yrittäjänä, kumppanina sekä äitinä. Lisäksi hän laajentaa aineistoa kokemuksillaan BDSM:stä alan ammattilaisen silmin.

HEDONISTI

Mun sydän on tässä täysillä mukana. Mä en vaan saa minkäänlaisia kiksejä siitä vanilja touhusta. Tää on mun ainut tyyli, miten mä voin elää. En tee sellasia sessioita, jotka ei kolahda mulle, en voi missään nimessä tehdä vaan rahasta.

YLEISPERVO

Yleispervo on 1960-luvulla syntynyt ja muutaman vuoden kinkkyjen yhteisöissä mukana ollut henkilö.

YLEISPERVO

Mä olen ihan ensisijaisesti fetisisti. Seuraavaksi olen switch ja varmaan kolmanneksi sitten sadomasokisti. Se mitä olen ja se mikä pistää mut tikittämään niin tulee sieltä, että se on niinku fetissilähtökohtaista. Eli semmonen yleispervo. Ja jos vähän tätä pakkaa vielä sekoittaisi, niin se riippuu ihan hirveästi siitä toisesta ihmisestä. Että kai mä olen sitten jonkunlainen empaatti, jos saa sanoa, että niinku reagoin siihen mitä se toinen on.

Yleispervo antaa aineistoon kuvaa siitä, millaista on elää maailmassa, jossa sadomasokismi on mielisairaus, samalla yrittäen saada itsensä mahtumaan yhteiskunnan muotteihin omaa kinkyyttään peitellen ja omaa seksuaalisuuttaan häveten. Hän kuvaa seksuaali-identiteettinsä kehitystä ja minäkuvansa muovautumista nuoresta 'kummajaisesta' oman yhteisön pidetyksi hahmoksi.

YLEISPERVO

Haluaisin uskoa, että olen vähän semmonen Mister Goodvibe kuitenkin. Aika aktiivinen ja pidetty. Aktiivinen skenessä ja skene on minut hyvin vastaanottanut.

SADISTI

Sadisti on 1970-luvulla syntynyt vahvaluontoinen kinky-yhteisöjen johtohahmo. Hän on ollut yhteisöissä mukana lähes 20 vuotta ja kokeekin kinkyyden erottamattomana osana hänen persoonaansa ja olemustaan.

SADISTI

Mä luokittelen itseni dominoivaksi sadistiksi. Dominoivuus on se selkein ja tärkein, mikä kuvastuu kinkyselämässä ja oikeassa elämässä, eli olen hallitseva ja vallitseva ja dominoiva. Ja voisin sanoa siihen sadistiin, että olen enemmänkin mielen sadisti. Mun mielestä kuka tahansa pystyy hakkaamaan tyynyn kappaleiksi, mutta se joka pystyy hajottamaan ihmisen pään ja kokoamaan sen, niin se on se mun juttu.

Sadisti antaa aineistoon kuvaa BDSM-yhdistyksistä ja -yhteisöistä järjestäjän sekä johtohahmon näkökulmasta nykyaikana. Hän kuvaa yhdistysten toimintaa ja yhteisön haasteita antaen laaja-alaisempaa kuvausta ilmiöstä tänä päivänä. Lisäksi hän nostaa huomioita viime vuosina nähdyistä kehitys- ja muutosaskeleista kinkyjen yhteisöissä.

SADISTI

Aika pitkälti varmaan johtohahmona, koska tän hetkinen status on aika lailla siellä. Vaatimattomasti sanoisin olevani aika lailla korkeimmalla portaalla skeneen nähden.

OLD MAN

Old man on 1960-luvulla syntynyt henkilö, jonka elämä ja ura ovat vahvasti kietoutuneet seksuaaliterveyden ja BDSM:n teemojen ympärille.

OLD MAN

Siis masterhan mä oon ollut aina, tykännyt silleen hallita ja touhuta ja tehdä. Semmoseks mä itteni identifioisin. Subina olo ei ole ollut mun juttu koskaan, vaikka olen yrittänytkin.

Old man tunnetaan Suomessa yhtenä ensimmäisistä BDSM-yhdistyksille ja-lansijaa luoneista henkilöistä, joka on omalla toiminnallaan mahdollistanut suomalaisten kinky-yhdistysten syntymisen sekä sen myötä aseman, joka kinkyyllä tänä päivänä on.

OLD MAN

Tällä hetkellä mut nähdään varmaan vähän 'old manina'. Ehkä mut on hyvin vahvana persoonana nähty siinä jossain vaiheessa ja varmasti vetäjänä myöskin. Aika hyvin sain aloitettua siinä 2000-luvun alussa tämän homman käyntiin, että asiantuntijana ehkä tänä päivänä menee.

Old man antaa aineistoon kuvausta kinky-yhdistysten synnystä Suomessa, matkan varrella kohdatuista haasteista sekä näkökulmaa kinkyyden ja BDSM:n aseman ja yhteisöjen muutoksiin viime vuosikymmenien aikana.

5.2 Kinkyyden kokonaisvaltainen vaikutus elämään

Haastatteluissa näkyi yritykset sopia ympäristön asettamiin muotteihin ja epäonnistumiset siinä. Haastateltavat pystyivät tunnistamaan oman seksuaalisuutensa erityispiirteitä jo varhaislapsuuden ajalta.

YLEISPERVO

Se oli paljon ennen seksuaalisuuden heräämistä. Mulla oli joskus nelivuotiaana ihan sairaita fantasioita joistain sellaisista viktoriaanisista naisista ja heidän hattuneuloistaan millä he tökkii mua. Ja mä olin silleen okei, mä en tiedä mitä tää on, mutta tää on jotakin. Luin jotakin satukirjoja semmosia oikein söpöitä, missä oikein suurisilmäiset ja isopäiset lapset leikkii ja mä keksin niille sellasia kaikenlaisia tosi perverssejä juttuja siinä. Ja jotenkin sen tajusi, että okei, tästä ei kauheesti kannata muille puhua. Oon aina ollut vähän silleen friikin maineessa.

Lisäksi haastatteluissa tuli esiin ympäristön reaktiot sekä ajatus omasta poikkeavuudesta.

SADISTI

Olin varmaan ehkä 13 tai 14, kun mä havaitsin olevani kinky. Ja se lähti jostain siitä, että joku otti takaapäin ja veti tukasta ja se olikin kivaa. Jälkikäteen mietittynä mä olen 5–6 -vuotiaana löytänyt ensimmäisen fetis-

sini, mikä on hyvin voimakas edelleen, eli metallin ääni. Kettinki tai ylipäättäen metalliset kalskahdukset. Mun mummilli oli tällöinen Sibelius-monumentti-taideteos ja mä olen siitä tiputellut niistä putkista läpi nappeja ja käyttäytynyt kuulemma omituisesti, eli se on mun kinkkyden alku eli siinä viisi-kuusi -vuotiaana. 13-vuotiaana osasi vähän paremmin ajatella, että okei tää ei oo ihan sitä mistä kaikki tykkää.

Seksuaalisuuden ja seksuaali-identiteetin kehitystä kuvataan haastatteluissa hyvin samankaltaisesti toisiinsa verraten. Haastateltavat ovat tunnistaneeet seksuaalisuudessaan jotain valtavirrasta poikkeavaa ja mahdollisesti ympäristön painostuksesta piilotettavaa hyvin varhaisessa vaiheessa. Tähän reagoimisissa ja toiminnassa sen sijaan on kahta erilaista mallia. Osa haastateltavista on reagoinut ympäristön palautteeseen piilottamalla tämän erilaisen puolen itsestään ja pyrkinyt sopimaan haluttuun muottiin. Toinen puoli haastateltavista sen sijaan on pitänyt tämän poikkeavan puolen itsestään osana havaittua minäkuva ja tämän perusteella hakenut ympäristöä, jossa tämä puoli itsestä tulee hyväksytyksi. Tätä huomiota myös vahvistaa Suomen Mielenterveysseuran luoma kuva seksuaalisuudesta osana minuutta. Seksuaalisuus osana minuutta on kehittyvä, kasvava ja moninainen ulottuvuus, joka muodostuu koettujen vuorovaikutusten ja saadun palautteen kautta, jota vastaanotetaan itsestä. Tämän myötä kasvu-ympäristön normit ja ympäröivien yhteisöjen kasvatust ja kulttuuri voivat viivästyttää henkilön identiteettityötä etenkin kinkyseksuaalisuuden kaltaisen enemmistöstä poikkeavan seksuaalisuuden myötä. (Tietoa seksuaalisuudesta s.a.) Jokainen muottiin pyrkinyt haastateltava kertoo kuitenkin kohdanneensa sen hetken elämässään, jossa on lopettanut kyseiseen muottiin pyrkimisen ja tunnistaa erotuksen kyseisen ajan sekä nykyisen ajan välillä.

YLEISPERVO

Mulla oli elämässäni semmoinen pitkä pätkä, kun mä yritin esittää vaniljaa ja epäonnistuin hirveästi siinä, tai en toteuttanut samalla tavalla tätä mitä olen, vaan kielsin jyrkästi ja epäjohdonmukaisesti kaiken.

Muutoskohdan yhdistävänä elementtinä voidaan nähdä rohkeus myöntää itselleen ja muille omat halut ja tarpeet. Jokainen haastateltava on lähtenyt tätä tietä seuraamaan jossain kohdassa elämäänsä. Osa merkittävästi aikaisemmassa vaiheessa ja osa myöhemmin. Epäselväksi aineistossa jää, mitkä tekijät ovat tehneet tämän erotuksen ja kahtiajaon muottiin muokkautuvien ja uu-

den ympäristön etsivien välille. Haastatteluissa ei perehdytty tarkemmin kasvuympäristöön tai ympäröiviin normeihin, joista haastateltavat ovat vaikutteita lapsuudessaan ja nuoruudessaan saaneet. Muutoskohdan jälkeisessä ajassa voidaan kuitenkin nähdä aktiivista yhteiskunnan ja ympäristön muuttien ja roolien kyseenalaistamista sekä niiden tietoista venyttämistä ja rikkomista. Tätä toimintaa osa haastateltavista kertoo harjoittavansa tärkeänä osana omaa seksuaali-identiteettiään.

KÖYSIKANIINI

Jo ennen kö mä olen osannut ajatella erityisen feministisesti tätä kinkiskenessä olemista, niin se [alistuva rooli] on tuntunut tosi helpolta ja luontevalta ja nykyisin kun hahmottaa sen myös sen kautta, miten se murtaa niitä patriarkaalisia rooleja niin aina vaan on helpompaa. Ja mä itse asiassa jossain määrin epäilen, että miks mun on alunperinkin aina ollut niin helppo ottaa se alistuva rooli, niin liittyy toisaalta siihen, että mä olen aika määrätietoinen ja itsenäinen toimija monilla tavoin ja alistuminen seksuaalisessa kontekstissa tai vaikka vallansiirtokontekstissakin antaa mulle tietyllä tapaa vapauden siitä, että mä voin olla irti arkimistä tietyllä tapaa tehokkaammin. Ja samaan aikaan se on ollut myös todennäköisesti yksi syy miksi mun on ollut vaikea ottaa sitä dominoivaa roolia, koska se dominoiva rooli on niin paljon lähempänä sitä arkiminää.

Haastateltavilla oli yhteneväinen ajatus kinkyyden kokonaisvaltaisesta vaikutuksesta heidän elämäänsä. Haastatteluissa koettiin, ettei erillistä kinkyminää ole, vaan kinkyys on kokonaisvaltainen osa itseä ja minuutta. Samankaltaista kokemusta kinky-identiteetin vahvuudesta ja merkittävydestä sanoitti myös kinkyaktivisti Ceci Ferox Ylen haastattelussaan (Tiessalo 2019). Haastateltavat pystyivät näkemään kinkyyden monella tasolla omassa elämässään sekä yhdistävänä tekijänä useissa elämän osa-alueissa. Kinkyys nähtiin esimerkiksi vahvana oman persoonan ja toiminnan määrittäjänä, työn sisältönä, harrastusten pohjarunkona sekä sosiaalisten suhteiden ja ystäväpiirin kokoavana tekijänä. Samat löydökset oli tehnyt myös esimerkiksi Pohtinen (2017) tutkissaan kinky-yhteisöjä sekä niiden merkittävyyden kokemuksia yksilön elämässä ja hyvinvoinnissa. (Pohtinen 2017). Useat haastateltavat kokivat heidän elämänsä koostuvan tänä päivänä pääsääntöisesti kinky-yhteisöjen kautta rakentuneista sosiaalisista suhteista tai muuten kinkypositiivisista yhteisöistä.

SADISTI

Mulla se tietysti toimii aika tarkalleen niin, että se on rakentanut kokonaisuuden, joten mä en erittele enää erillistä kinkyminää, koska se on sama asia. En osaa eritellä sitä millään tapaa.

Haastatteluissa oli yhteneväinen ajatus sosiaalisesta kuplasta, jonka sisällä he elävät kinkyinä. Kyseisen kuplan syntyperästä oli useampaa ajatusta. Toiset näkivät sen eritoten syntyneen kinkyuden ympärille, toiset taas kokivat, että kupla ei ole rakentunut kinkyuden ympärille, vaan ihmisten välisen suvaitsevaisuuden, avoimuuden ja samankaltaisten arvomaailmojen ympärille. Jälkimmäisessä kuitenkin kuplan rakentaville ihmisille annettiin käsitteitä, jotka viittasivat laajemmin muihin seksuaalisuuden alakulttuureihin.

KÖYSIKANIINI

Mun kupla ei ole sidottu seksuaalisuuteen millään tavalla, tai no useammallakin tavalla, se on enemmän kyse queer anarkistisesta kuplasta tiettyllä tasolla. Löin aika paljon ihmisiä samaan kuplaan kanssani, mutta silleen. Se kupla ei ole tavallaan muodostunut, tai mä en ole mennyt siihen kuplaan sen takia että olen kinky ja bi. Mä olen enemmänkin kokenut, että se on kupla, jossa on turvallinen olotila ja samanlaista arvomaailmaa edustavia ihmisiä. Kupla on tavallaan erillinen tästä kaikesta keskustelusta, mutta se on myös enemmän tai vähemmän sattuman kautta, jossa kinkyys on helppo käsiteltävä aihe. Kuplan sisällä on paljon kinkyjä ihmisiä. Kupla on vähän semmonen sattuma myös tältä kanalta.

Kupla nähtiin turvallisena ja helppona paikkana olla. Haastatteluissa verrattiin paljon kuplan sisäistä maailmaa kuplan ulkopuoliseen. Kupla nähtiin omana mukavuusalueena, jossa itsellä on hyvä olla ja tilaa olla oma kokonaisvaltainen itsensä. Läpileikkaavia teemoja oli ajatus levähtämisestä, turvallisesta olotilasta ja rentoudesta.

HEDONISTI

En mä tiedä, sanotaan et me [yksityiskerholla] järjestetään jotain [tapahumaa], niin ei me kyllä välitetä yhteiskunnasta. Sit me ollaan siellä siinä omassa kuplassa hetken aikaa ollaan onnellisia. Ehkä se on just se juttu. Ehkä me tuota, että meidän tarttee vetäytyä meidän kupliin, niin se on se miten se [yhteiskunta] muokkaa [kinkyjen toimintaa]. Täällä mä voin hengittää ja olla, onhan se aika hassuu.

Tämä vastaa hyvin Paasivaaran ja Nikkilän (2010, 19) kuvailua yhteisöllisyydestä. Kinky-yhteisöissä näyttäytyy tärkeät yhteisöllisyyden piirteet, vapaus

toimia sekä salliva ilmapiiri. Näiden ollessa yhteisössä vahvat, uskaltavat yhteisön jäsenet luottavat toisiinsa, olla vuorovaikutuksessa ja avoimia sekä kokeilla uusia asioita. Lisäksi yhteisöllisyyttä vahvistava uudismielisyyden ajatus täyttyy, kun turvallisessa ilmapiirissä yhteisön jäsenet uskaltavat sanoittaa äänensä erimielisyyksiään.

Toisaalta haastatteluissa tuli myös vahvasti kuva kinkyjen oman kinkyidentiteetin vahvuudesta ja oman minäkuvan vakaudesta. Haastateltavat kokivat monella tasolla kykenevänsä seisomaan oman identiteettinsä takana ja olemaan sinut itsensä kanssa kokonaisvaltaisesti. Monissa haastatteluissa sai kuvan hyvin rakentuneesta, pohditusta, tasapainoisesta ja realisoitusta minäkuvasta.

KÖYSIKANIINI

Toisaalta must tuntuu, että mä myös olen vuosien varrella kehittynyt sel-laiseksi ihmiseksi, että mua yleisesti ottaen moiset asiat ei hetkauta. Että vaikka raottaisikin sitä kuplaa hieman, mun kinky identiteetti ei ole niin hauras, että se ottaisi säröjä siitä mitä yhteiskunta ajattelee.

Vahvan minäkuvan vakauden ja omaan identiteettiin luottamisen taustalta löytyi aina vankka turvaverkosto, jonka koettiin vaikuttaneen oman minäkuvan ja varmuuden rakentumiseen. Kuplan sisältä saadun tuen, palautteen ja kasvun mahdollisuuksien nähtiin mahdollistaneen oman identiteetin vakauden rakentumisen. Aho ja Laine (2004, 18) sanovatkin identiteetissä olevan kyse oman paikan määrittelystä, kuuluvuuden tunteesta sekä sosiaalisista tekijöistä. Tä-hän myös Korpinen (1990, 15) täydentää minäkuvan rakentuvan sosiaalisessa vuorovaikutuksessa saadun palautteen kautta, joka lisää ja täsmentää yksilön itsetuntemusta. Näiden rakentavien tekijöiden myötä voidaan nähdä kinky-yhteisöjen olevan merkityksellisessä asemassa yksilöiden kokonaisvaltaisessa hyvinvoinnissa sekä minäkuvan rakentumisessa.

5.3 Kinkyjen yhteisöt

Haastateltavat kokivat kinkyjen yhteisöt vahvasti vertaistukena ja tukiverkoston. Tieto siitä, ettei ole yksin eikä ainoa kyseisiä mieltymyksiä ja ajatuksia omaava nähtiin tärkeänä. Samoja positiivisia piirteitä löysi myös Pohtinen tutkimustuloksissaan, joissa tuli selkeästi ilmi yksilöiden hyvinvoinnin kohentumi-

nen osallisuuden kokemusten myötä (Pohtinen, 2015). Omien yhteisöjen tärkeinä elementteinä nähtiin turvallisuus, yhteiset pelisäännöt ja hyväksytyksi tuleminen peittelemättömänä omana itsenä. Tärkeänä elementtinä koettiin myös seuranhaku ja samanhenkisen seuran löytäminen. Yhteisössä merkityksellisenä koettiin tiedonsaanti, oman rohkeuden ja itsevarmuuden rakentaminen sekä myös yhteisön rohkaisu, jonka myötä omalle minäkuvalle ja identiteetille saa vakautta ja hyväksyntää. Itsensä löytäminen ja hyväksyminen koettiin isona asiana, jonka kinkyjen yhteisöt ovat mahdollistaneet. Tämän myötä osakoki, että omaa itsetuntemusta ja sen myötä minäkuva on saanut kehitettyä ja rakennettua.

VAUVA

Se isoin muutos siinä suhtautumisessa on ehkä tullut tässä kahden vuoden aikana, kun on avautunut sen yhteisön ja sen kautta sellainen mahdollisuus peilata niitä omia kokemuksia ja tunteita muiden ihmisten kautta. Sitä on tajunnut, mistä on kyse ja minkälaisia asioita oikeasti kaipaan elämääni. Mulla ei koskaan ole ollut mitenkään sellainen olo, siis sen kun on ollut aika silleen kiinnostusta ja aktiivinen seksielämä myös niinku ennen tätä varsinaista kinkyilyä, niin ei ikinä ole ollut varsinaisesti sellainen olo, että mun kieroimmista ja oudoimmista perversioissa olisi mitään vikaa enkä mä ole ikinä niitä hävennyt ja oon aika avoimesti niistä puhunut niille ihmisille, jotka on mahdollisesti ollut niistä kiinnostuneita. Mutta sitten ehkä se muutos tuli ja se on tapahtunut niin on ruvennut ymmärtämään niitä paremmin.

Kinkyjen yhteisöjen haasteena nähtiin pidemmän aikaa yhteisöissä olleiden henkilöiden joustamattomat ajattelumallit sekä liiaksi BDSM-rooliin nojaaminen, joka hankaloittaa avointa dialogisuutta.

SADISTI

Sanoisin, että uudet saa eniten, koska on helpoin löytää uutena vertais-tukea ja keskusteluseuraa. Vanhat parrat on siinä mielessä ongelmallinen ja lukeudun siis itsekin niihin vanhoihin partoihin tavallaan. Siinä tekee ongelmallinen varsinkin dominoivat henkilöt, niiden on hyvin, hyvin vaikea keskustella asioista, koska he ovat niin olevinaan jo kaikesta tietoisia, niin sitten ne ei voi keskustella kun siinä vähän karisee se katuuskottavuus, muka.

Kinkyjen yhteisöt ovat monitasoisia, monitulkintaisia ja eroteltava selkeästi toisistaan, sillä haastatteluissa mielipiteet näistä eri tasoista vaihtelivat paljon. Ensimmäinen selkeä erotus tulee tehdä fyysisen yhteisön sekä nettiyhteisön

välille. Fyysiseksi yhteisöksi katsotaan kinkyjen yhteisöt, joissa ihmiset kohtaavat kasvotusten ja ovat tämän pohjaoletuksen kautta tekemisissä keskenään. Nettiyhteisö tarkoittaa kinkyille tarkoitettuja sosiaalisen median kanavia ja keskustelufoorumeja, joilla aiheesta kiinnostuneet sekä BDSM:n harrastajat voivat jakaa ajatuksiaan, kysyä neuvoa, keskustella aiheista ja jakaa kuvia sekä muuta materiaalia aiheeseen liittyen. Fyysistä yhteisöä kuvattiin lämminkemisenä, mukavana, sydämellisenä sekä antoisana. Haastateltavat kokivat, että fyysisessä yhteisössä toisten ihmisten kanssa tulee hyvin juttuun ja kohtaamiset ovat mielekkäitä. Negatiivisena piirteenä mainittiin se, että joissain yhdistysten järjestämissä tapahtumissa alkoholin käyttöä on yhdistetty liikaa toimintaan ja tilat ovat meluisia.

KÖYSIKANIINI

Se mitä on tullut käytyä esim. [kinky-yhdistyksen] bileissä, niin onhan siellä hauskaa, mutta mua häiritsee alkoholin yhdistäminen ja meluinen ympäristö, jossa nää järjestetään. Se ei ole sitten tuntunut omalta.

Nettiyhteisö kuvattiin käsitteillä pikkumainen ja ilkeä, haastateltavat kertoivat vahvasti haukkumisen ja lynkkaamisen vahvasta läsnäolosta sekä väärin ymmärtämisen ja saivartelun kulttuurista. Haastatteluista nousi pohdintaa siitä, että fyysisten yhteisöjen mukavat ihmiset eivät halua avata suutaan nettiyhteisön foorumeilla sen vuoksi, että nettiyhteisössä keskustelun taso vedetään usein todella alas. Nettiyhteisön positiivisina puolina listattiin uutena yhteisöön tulemisen helppous, uusien ihmisten löytäminen, tiedonetsinnän helppous sekä mahdollisuus anonyymiyteen. Toisaalta myös kasvottomuus nähtiin isona ongelmana, jota perusteltiin sillä, ettei anonyyminä tarvitse luoda luottamuksellista suhdetta toisiin ihmisiin, vaan konfliktin tullessa voi vain luoda uuden profiilin ja aloittaa puhtaalta pöydältä. Tämä nähtiin isona ristiriitana fyysisen yhteisön turvallisuuden ja luottamuksellisuuden sekä nettiyhteisön anonyymiteetin luomien riskien välillä.

Toisena tärkeänä erotuksena tulee nostaa se, minkä haastateltavat mielsivät kinkyjen yhteisöksi. Osa haastateltavista koki yhteisöksi vain koko suomenlaajuisen yhteisön, jota kinkyjen yhdistysten tapahtumat ja tapaamiset liikuttavat ja joihin osallistuminen on mahdollista kenelle tahansa. Osa sen sijaan hahmotti kinkyjen yhteisökseen suppeamman sosiaalisen kuplan, johon kuuluvat ihmiset valikoituvat tarkemmin ja jossa sosiaalinen kanssakäyminen sekä

oman elämän jakaminen on syväluotaavampaa ja luottamuksellisempaa. Toisille haastateltaville nämä ulottuvuudet punoutuivat yhdeksi suureksi vyyhdiksi, jossa erotusta eri tasojen välille ei tehty. Osalle taas näiden välille erotuksen tekeminen koettiin hyvinkin tärkeäksi ja haastattelussa painotettiin omaa halua olla kuulumatta laajempaan yhteisöön. Lisäksi niin suppeammalla kuin laajemmalla tasolla koettiin, että kinkyjen yhteisöt sekä muilla tavoin vapaamielisten ja avoimien ihmisten erilaiset yhteisöt menivät joillain tasoilla ristiin, jolloin suoranaista leikkausta pelkkien kinkyjen yhteisöihin oli toisinaan vaikea tehdä. Voitaisiin kuitenkin nähdä, että haastatteluissa sai hyvän ja kattavan kuvauksen kinkyjen yhteisöistä sekä kinky-ystävällisistä yhteisöistä.

Haastatteluissa nousi ajatus murroksessa elämisestä kinkyjen yhteisöissä erityisesti fyysisten yhteisöjen tasolla. Haastateltavat osoittivat monia viime vuosina tapahtuneita muutoksia ja kehitysaskelaita, joita kinkyjen yhteisöissä on tapahtunut. Aikaisemmin toiminnan kuvattiin olleen hyvin sisäänpäin kääntynyttä ja huonosti uusia ihmisiä vastaanottavaa, kun taas tänä päivänä yhteisöt nähdään avoimempina. Kinkyjen yhteisöjen yleisilmapiiri koettiin myös helpompana ja suorasukaisempana. Uusien ihmisten ja yhteisön kehitysaskelien mukaantulo nähtiin positiivisena asiana.

SADISTI

Tämmönen liveversio on nimenomaan sitä, että tavallaan mun mielestä me eletään murrosta. Eli aikaisemmin se oli hyvin kuppikuntaista, mutta nyt me ollaan muutaman vuoden ajan eletty tosi paljon avoimemmin, että tulee uusia ihmisiä ja se tuo paljon mukanaan uutta ja uusia näkökulmia ja mielipiteitä ja muuta vastaavaa, että tietynlaisessa murroksessa mun mielestä eletään.

5.4 Kokemukset muutoksista viime vuosikymmenien aikana ja nyky-aika

Kuva 2. BDSM:n rantautuminen Suomeen ja kinky-yhteisöjen synty tutkimuksen aineiston mukaan

Haastatteluissa ilmeni, että BDSM- ja fetishtoiminta järjestäytyneen yhteisötoiminnan muodossa rantautui Suomeen 1980-luvulla gaykulttuurin myötä. Alkuun toiminta oli seksuaalivähemmistöjen toteuttamaa, mutta fetish- ja BDSM-toiminta laajennettiin myös heterojen saataville, kun aiheesta kiinnostuneet synnyttivät yhteisöä teeman ympärille seksuaaliseen suuntautumiseen katso-matta. Alkuun toiminta oli hyvin helsinkiläiskeskeistä, piiloteltua homoseksuaalisuuden rikollisuusleiman ja BDSM:n mielisairausleiman vuoksi sekä pohjautui tuoton tekemiseen toiminnan ja tapahtumien järjestämisellä. Suomen suurin fetish- ja BDSM-alan yhdistys Bizarre Club perustettiin vuonna 2000 tehden samalla kehitysaskelen pois kaupallisuudesta, mikä aiempien toiminnan-järjestäjien ongelmana oli vahvasti nähty. (Kuva 2.) Bizarren näytettyä hyvää esimerkkiä edeltä yhdistyksiä ja yhteisöjä alkoi nousemaan muillekin paikkakunnille synnyttäen aktiivisempaa toimintaa sekä liikehdintää kaupunkien välillä, kun tapahtumiin matkustettiin toisille paikkakunnille toivoen näin vältettävän mahdollisen tuttujen kohtaamisen, mikä oli omalla paikkakunnalla pelkona. Haastatteluissa koettiin, että menneiden vuosikymmenien aikana BDSM-toiminta on kulkenut matkansa kirjaimellisesti kellareista päivänvaloon. Etenkin viime vuosien aikana yhdistysten jäsenmäärät sekä tapahtumien kävijämäärät ovat kasvaneet paljon ja kynnys kinkyiden sanoittamiselle ja toteuttamiselle on madaltunut merkittävästi.

SADISTI

Sanoisin, että eletään tiettyä murrosta, että on helpompi tulla kinkyksi, on helpompi olla osana kinky-yhteisöä ja on helpompi etsiä tietoa.

Avainasemassa toiminnan henkiin herättämisessä ja oikeille raiteille saamisessa on ollut avoimuus, rohkeus ja rehellisyys.

OLD MAN

Mä olin avoin tässäkin hommassa täällä. Menin poliisilaitokselle, marsin sinne sisälle, sanoin että mä oon perustamassa tämmöstä fetissi- ja bdsm-klubia tänne Jyväskylään, että tota käydään läpi ne säännöt mitä me voidaan tehdä ja mitä me ei voida tehdä, mitkä on ne rajat siinä sitten. Se virkailija siellä kyllä oli ihan, se otti homman haltuun, se ei änkytellyt eikä muuta, mutta jälkeinpäin kun kuulin ni nehän nousi takajaloilleen sillä hetkellä ja oli niin, että mitähän tuostakin tulee. Kyllähän ne kävikin meidän ensimmäisiä bileitä sitten kattomassa ja tällä tavalla sitten. Siellä ei viinaa myyty eikä huumeita ollut eikä tämmösiä juttuja, eihän huumeita siihen aikaan ollut muutenkaan missään vielä. Mutta yksi rikospoliisikin 5-6 vuotta sen jälkeen sitten sano mulle, että koko Suomi tiesi meistä ja ne oli aikailla varpaillaan siitä, että mitä se tuo tullessaan. Mutta hyvin me vedettiin se, ei tullut virheitä ja rupesi virkavaltakin arvostamaan sillä tavalla sitten. Me näytettiin oikeeta suuntaa ja sitä myöten sittenhän 2000-luvun alusta sitten, kun porukka kävi Bizarren bileissä, ne tykästy siitä uudesta tyylistä, koska me tehtiin se täysin erilaiseksi ja lämminhenkiseksi ja sen takia niitä yhdistyksiä rupes tulemaan kaupunkeihin, joissa oli joku vahva persoona mikä pysty sitten koko hommaa pyörittää ja vetää eteenpäin ja silleen se homma sitten pamahti ympäri Suomea.

Viranomaisten suhtautumiseen koettiin vahvasti vaikuttaneen oman asenteen sekä toiminnan avoimuuden.

OLD MAN

Mä en nähnyt siinä oikeastaan silloin paljon muuta, jos mä meinaan sitä ruveta tekemään niin tehdään sitten kunnolla ja se tapahtuu sitten niiden sääntöjen puitteissa. Virkavalta olisi varmasti seurannut sitä [toimintaa] sitten kuitenkin, oltaisiin me ilmotettu siitä tai ei. Eli siinä olisi voinut isoja asioita tulla, nyt ei sitten tullut koskaan. Vaikka välillä joku partio-pari tuli käymään, niin kaikki vaan huus, että hei teillä onkin rooliasut jo päällä, kun oli univormut päällä, että sopii joukkoon sitten hyvin.

Teknologian kehitys ja sen myötä tiedonsaannin helpottuminen ja nopeutuminen nähdään isossa roolissa kinky-yhteisöjen kehityksessä viime vuosikymmeninä. Ennen nettiyhteisön kehittymistä kinky-yhteisön kuvataan rajoittuneen harvojen aikuisviihdelehtien palstoihin.

YLEISPERVO

Silloin semmonen kinky-yhteisö oli Kalle-lehti, missä oli semmoinen trefipalsta ja siinä oli kolmisenkymmentä ilmoitusta semmosen otsikon alla, että piiskaa pyllylle. Niin se oli se kinkyskene.

Tapahtumien mainontaa voitiin toteuttaa aikuisviihdelehdissä ja paikalle tuline, ketkä uskalsivat. Kynnyksen kerrotaan olleen korkea BDSM:n leiman ja leimautumisen riskin vuoksi. Teknologian kehitys, informaation löytämisen kynnyksen madaltuminen sekä tietoisuuden ja suvaitsevaisuuden kasvaminen nähdään tärkeinä tekijöinä, jotka ovat ajaneet BDSM:ää parempaan valoon. Haastatteluista nousee useita elokuva- ja musiikkiteollisuuden tuotoksia sekä kirjallisuutta, joiden nähdään luoneen parempaa kuvaa kinkyydestä sekä vie-
neen tätä suuremman väestön tietoisuuteen. Lisäksi mainonnan vapautuminen ja keskustelukulttuurin liberaalistuminen koettiin tärkeinä tekijöinä tässä teemassa. Haastatteluissa nousseita teoksia olivat muiden muassa Essi Tam-
mimaan kirja Isän kädestä, Erika Vikmanin kappale Syntisten pöytä sekä J.-P. Valkeapään ohjaama elokuva Koirat eivät käytä housuja.

Haastatteluissa koettiin, että tänä päivänä ymmärrystä kinkyydestä ja BDSM:ää kohtaan riittää enemmän. Sallivuus ja suvaitsevaisuus niin yleisesti kuin myös yhteisöjen sisälläkin on kasvanut. Mielisairaana leimasta irti pyristely nähdään työläänä prosessina, mutta positiivisena piirteenä nähdään tänä päivänä uskallus olla oma itsensä kinkynä.

YLEISPERVO

Koska ilmapiiri on suvaitsevaisempi, niin uskalletaan olla näkyvämpiä ja uskalletaan ylipäätään olla olemassa. Voisin kuvitella tällä hetkellä, että esim. jonkun Pohjois-Korean kinkyskene voi olla aika hiljainen. Ihan varmastihan se on olemassa! Mutta tavallaan mitä suvaitsevampi ja liberaalimpi yleinen ilmapiiri on, niin sitä helpompi on toimia.

BDSM:ää tarkasteltiin myös seksuaaliterveydellisestä näkökulmasta. Kattotermin alle kuuluu monia teemoja sekä toimintoja, joista usea koettiin seksuaaliterveyttä parantavana niin fyysisellä, psyykkisellä kuin sosiaalisellakin tasolla.

OLD MAN

Ehkä sitä seksuaaliterveyttä mietin tähän, että terveydellinenkin näkökulma on saatu siihen mukaan jotenkin. Kun ennen oltiin sairaita ja luokiteltiin mielisairaiksi, nyt ollaan jo terveiden kirjassa näillä kriteereillä. Saadaan ymmärrystä ihmisille, että se voi esimerkiksi auttaa erilaisissa

asioissa. Esim. vaikka monivammaisia ihmisiä kun on, niin sidonnat auttaa monessa. Siinähan tulee niitä tunto- ja aistituntemuksia erilaisia, mitkä auttaa heitä sitten vapautumaan ja rentoutumaan. Tämähän on pelkästään siis hyvä terveydellinen näkökulma tähän asiaan.

Mielisairausleiman alas ajaminen koettiin haastatteluissa tärkeänä omaa hyvinvointia tukevana seikkana. Oman seksuaali-identiteetin luokittelu julkisessa keskustelussa hyväksytyksi ja kelpaavaksi osaksi seksuaalisuuden monimuotoisuutta nähtiin vaikuttavan omaan minäkuvaan vahvasti. Suvaitsevan keskustelukulttuurin ja seksuaalisuuden moninaisuudelle tilaa antavan ilmapiirin myötä itsensä hyväksyminen sekä omasta seksuaalisuudesta nauttiminen on koettu helpompana. Myös Thl:n mukaan seksuaalinen hyvinvointi nähdään tärkeänä osana kokonaisvaltaista hyvinvointia. Sen tärkeitä piirteitä ovat yksilön oikeus elää oman seksuaalisen identiteetin mukaista elämää sekä riittävä tyytyväisyys omaan seksuaaliseen minäkuvaan. (Seksuaalisuuden ja sukupuolen sanasto s.a.) Tämän myötä voidaan olettaa, että sadomasokismin ja fetisismin poistaminen ICD-tautiluokituksesta vuonna 2011 sekä yleisen keskustelukulttuurin kehittäminen suvaitsevampaan suuntaan ovat toimineet merkittävinä muutoskohtina monen kinkyn minäkuvassa ja kokonaisvaltaisessa hyvinvoinnissa.

Suvaitsevaisuuden teemoja pohtiessa keskusteluun nousi myös normaaliuden kyseenalaistaminen. Haastatteluissa nousi esiin ajatus siitä, ettei todellisuudessa normaaliutta ole, vaan kyseistä mallia, johon ihmiset pyrkivät, ei ole edes olemassa. Oma arvion antaminen omalle seksuaalisuudelle sekä seksuaali-identiteetin piirteille nähtiin tässä tietoisena tekona, jolla kyseistä oletettua normaaliuden mallia vastaan asetuttiin.

Viime vuosikymmenien aikana tapahtuneiden muutosten seassa nähtiin myös useita negatiivisia piirteitä sekä kehityksen kääntöpuolia. Tänä päivänä aiheesta puhutaan ja tiedetään enemmän, kinkyyttä uskaltaa näyttää avoimemmin, laaja-alaisemmin seksuaalisuuden moninaisuus on hyväksyttyä ja itseään voi identifioida vapaammin. Tämän myötä useampi kiinnostuu teemasta ja BDSM:ää lähdetään toteuttamaan matalammalla kynnyksellä. Tämä näyttäytyy huonossa valossa esimerkiksi erotiikka-alalla ja eritoten BDSM:ään erikoistuneiden työkentällä. Haastatteluissa nousi huolta siitä, miten tänä päivänä alalla on monia vain rahan vuoksi.

HEDONISTI

Semmonen negatiivinen ilmiö, mikä tässä on tullu vuosien varrella on se, että mistä tämä tavallaan aloitettiin tää homma. Kun mä teen tätä sydämellä, niin on tullu ihan järkyttävä määrä ihmisiä, jotka tekee sit vaan rahasta. Et tää on tullu jotenki että Fifty shades of grey ja Koirat eivät käytä housuja ja kaikki tämmönen joka on tuonu tätä vähänkään trendikkääks. Et ”eihän tohon paljoo vaadita.” Ja sitten on niitä ihmisiä tuolla noin, että ne ottaa rahat toisilta pois. Ja sitten ei kohtelee kuitenkaan hyvin, tekee toisille mitä haluaa ja aattelee että se on dominointia. Ei ymmärrä, että tää on asiakaspalvelua.

Avoimuuteen suhtautumisen vaihtelevuus nähtiin myös vahvana ristiriitana haastatteluissa. Omaan avoimuuteen ja kinkyyden näyttämiseen oli haastattelut saaneet vastausta ja reaktiota laidasta laitaan. Osalla oli hyvinkin positivistista kuvaa vuosien varrelta, toisilla taas palaute oli ollut erittäin negatiivista ja loukkaavaa. Myös kaiken hyväksytyksi ja sallituksi tulemisessa nähtiin vakaaviakin kääntöpuolia.

YLEISPERVO

Hirveän monet ihmiset valitettavasti ottaa mallinsa tohon BDSM:ään pornosta. Ja pornossahan ei mikään riitä, mikä on hieno asia. Että eihän se käytännön tasolla voi mennä ihan loputtomasti sinne, kyllä se HC-asteikko päättyy johonkin. Että jossain vaiheessa se on vaan sitten tyhmää ja moraalitonta ja laitonta. Se on ihan mielenkiintoinen ajatus, että pitääkö tosiaan käydä jossain vaiheessa ihan sekopäiseksi, että saa siitä ne samat kiksit, mikä on aika surullista kyllä.

YLEISPERVO

Ja se on tavallaan sääli. Kun minä haluaisin oikeasti hävetä ja nolostella ja punastella ja ujostella, mutta sitten tavallaan, kun panoksia ikään kuin korottaisi niin se olisi tavallaan vaan epämiellyttävää, muttei se silti olisi noloa ja hävettävää eikä punastuttavaa. Se olis vaan varmaan jotenkin vaikeampaa olla.

Äärimmäisyyksiin menemisen lisäksi ongelmakohtana nähtiin rajattomuuden haastavuus. Kun minkäänlaisia rajoja oman identiteetin rakentamiselle ja rajaamiselle ei rakennu yhteiskunnan ja yleisen ilmapiirin kautta, voi osa ihmisistä oireilla tämän myötä vahvasti. Haastatteluissa heräsi ajatus, että mikäli omaa identiteettiään, seksuaalisuuttaan, sukupuoltaan tai muita roolejaan hakee vain ympäristön palautteen perusteella ja omat tunteukset ja tarpeet sivuttaen, ihminen voi pahimmillaan seilata ääripäästä ääripäähän sokeutuen

täysin omille tuntemuksilleen ja kadottaen itsensä. Ahtolan ym. (2019, 63) mukaan seksuaali-identiteetit ovat aina kytköksissä vallitseviin kulttuurisiin käsitteellistämistapoihin, joilla määritellään ja normitetaan seksuaalisuuden ja sukupuolen kenttää. He kuitenkin lisäävät, että näitä oletusarvoja ja lokeroiteja vastaan on syntynyt identiteettianarkistista ajattelua, joka pyrkii murtamaan määriteltyjen identiteettien muotoja ja rajoja niiden myötäilyn sijaan, jonka tavoitteena on yksilön seurata omaa polkuaan pohtien itseään seksuaalisena subjektina ja tekijänä valmiiden roolien sijaan. Aineistossa heränneiden ajatusten pohjalta voisi olettaa, että nämä uudet liberaalimmat seksuaalisuuden monimuotoisuuden raamit sekä itseohjautuvaa identiteettianarkistista mallia ihannoivat aatteet voisivat herättää edellä mainittuja äärimmäisyyden sekä rajattomuuden ilmiöitä. Ympäristön palautteen mukaan seksuaali-identiteettiään muokkaava ihminen voi samalla motiivilla ahtautua haluttuun muottiin kuin lähteä kahlaamaan tietään läpi lokeroitten odottaen saavansa ympäristöltä tarvitsemaansa hyväksyntää. Tässä uudemmassa ilmiössä sen sijaan haluttua muottia ja sen myötä prosessin päätepistettä ei ole, vaan pääpaino on yksilöstä itsestä sisältä kumpuavassa hyväksynnässä, jota ei voi ympäristöltä saada. Lisäksi kaiken suvaitsevassa ja ymmärtävässä ympäristössä tarve kohauttaa ja herättää vahvoja tunteita vie toimijat entistä kauemmas BDSM:n pohja-ajatukselta toiminnan turvallisuudesta, järkevyydestä ja konsensuaalisuudesta.

5.5 Mielensterveys ja mielen sairaus

Haastatteluissa ilmeni, että avoimuudella on hintansa. Haastateltavat kokivat, että kinkyjen oman yhteisön ja kuplan sisällä kykeni suhteellisen avoimesti olemaan oma itsensä, mutta näiden ulkopuolisessa maailmassa omasta kinkyydestään avoimena oleminen oli riskialtista. Toisaalta avoimuuden oli nähty tuottavan paljon hyvää, sillä kuplan ulkopuolella elävät kinkyt löysivät ensimmäistä tarttumapintaa kaltaisiinsa ja löysi mahdollisesti merkittävääkin hyväksyntää itselleen.

HEDONISTI

Mä saan ihan viikoittain viestejä, että "Ihana seurata sua. Sä oot saanu mut ymmärtämään, et mä en oookkaan ihan sairas vaan ihan normaali."

Kääntöpuoli tästä avoimuudesta voi sen sijaan olla hyvinkin raskas.

HEDONISTI

Mä oon perustanut yrityksen täällä [paikkakunnalla], ja mulla on liikeyritys. Musta puhutaan tosi rumasti mun liikeyritykselle. Jopa silloin, että ollaan yritetty varoittaa kannattaako mun kaa mitään firmaa perustaa. Ei ole suoraan sanottu, missä mä teen töitä, mutta on vihjailtu paikasta ja henkilöistä. Otettu jopa keskusteluun mukaan 50 shades of grey, joka ei ole kyllä mun lempielokuva. Tämmösillä tavoilla, ja kyllä mun liikeyritys aikoo jossain vaiheessa täräyttää suoraan näille "kai te ymmärrätte, että kyllä mä oon alusta tienny kuka [Hedonisti] on ja mitä se tekee." Et se ei vaikuta, mä olen erittäin hyvä siinä. Kotona mä olen äiti, [työpaikalla] mä olen [työntekijä] ja tuolla mä olen Valttiatar. ... Yritän kovasti taistella, että saisin olla sellainen nainen ja niin moninainen nainen kuin haluan, ettei kukaan sais nujerrettua mua, että sun täytyy nyt mennä tohon laatikkoon, jos tahdot elää.

Korpisen mukaan minäkuva rakentuu sosiaalisessa vuorovaikutuksessa saadun palautteen kautta, joka lisää ja täsmentää yksilön itsetuntemusta.

(Korpinen 1990, 15.) Tämän myötä kyseinen ristiriitainen palaute voi vaikuttaa monin tavoin yksilön minäkuvaan riippuen palautteen sisällöstä. Kinkynä hyväksytyksi tuleminen ja itsensä ympäröiminen vain positiivista palautetta antavilla henkilöillä voi olla turvallinen valinta ja voi rakentaa yksilön minäkuvaa eheäksi ja itsensä hyväksyväksi. Sitä vasten kinky-yhteisön ja koetun kuplan ulkopuolella elävä yksilö voi omata heikon itsetuntemuksen ja minäkuvan, mikäli omille mieltymyksille ja ajatuksille ei ole saanut hyväksyntää eikä kokemusta yhteisöllisyydestä. Tässä välimaastossa sen sijaan vastaanotetaan sekä yhteisön sisältä tulevaa positiivista palautetta ja hyväksyntää, että yhteisön ulkopuolelta tulevaa kritiikkiä ja negatiivista palautetta omassa identiteetissä tärkeäksi koetusta asiasta. Suomen mielenterveysseura ry:n artikkelin mukaan minäkuva vaikuttaa kokonaisvaltaisesti yksilön elämään ja hyvinvointiin. Negatiivinen minäkuva ja käsitys omista kyvyistä voi saada ihmisen elämään varauksellisesti, pelkäämään epäonnistumisia ja välttelemään haasteita. Positiivinen minäkuva taas mahdollistaa avoimen ja rohkean suhtautumisen elämään. (Identiteetti, minäkuva ja itsetunto 2014)

Haastatteluissa ilmeni, että kinkyihin edelleen yhdistetään vahvasti mielisairaan leima, mutta myös kinky-yhteisöjen kesellä päätään nostaa oletus kinkyjen mielenterveysongelmista. Haastattelussa tämän virheellisyyttä perusteltiin kinkyjen avoimuudella ja kyvykkyydellä puhua avoimesti hankalistakin asioista

ja koettiin, ettei mielenterveyden ongelmat ole sen yleisempiä kinkyjen keskuudessa kuin muualla väestössä.

VAUVA

Teema mikä mun mielestä on ehkä vähän nostamassa päätään jollain tasolla kinkyskenessä on mielenterveysongelmien ja kinkyn rinnastaminen toisiinsa. Ja se on mun mielestä hyvä, että se herättää keskustelua. Mutta toivottavasti se suuntaa hyvään suuntaan. Koska se on ehkä myös semmonen juttu, mitä ulkopuolelta nähdään helposti, että kaikki kinkyt on jotenkin mielenterveysongelmaisia. Mä koen silleen, että kinky-yhteisössä törmää helpommin niihin ihmisiin, joilla on mielenterveysongelmia ja myöntää, että niitä on.

Haastatteluissa koettiin kinkyys sekä kinkyseksuaalisuuden toteuttaminen hyvinvointia ja jaksamista kohentavana ja tukevana asiana. Kinkyiden koettiin tuovan elämään tasapainoa ja parantavan mielen hyvinvointia.

VAUVA

Niin se kinkyys auttaa pitämään niitä ongelmia kurissa ja auttaa tavallaan mielenterveysongelmiin ja hyvinvointiin. Välillä se nähdään kinky-yhteisön sisälläkin jotenkin ongelmallisena, että mielenterveyttä ja kinkyyttä ei saisi liittää toisiinsa. Että kinkyys on erikseen ja mielenterveys erikseen, mutta mä nään ne jotenkin vahvasti linkittyneen toisiinsa. Kyllä mulla ainakin se kinkyys tuo erilaista tasapainoa elämään ja selasta, mitä tarvii siihen, että mieli pysyy hyvänä.

Sexpon seksuaalipoliittisen ohjelman mukaan seksuaalisuus on keskeinen osa ihmisen kokonaishyvinvointia. Hyvinvointi jakautuu yksilölliseen hyvinvointiin ja yhteisölliseen hyvinvointiin. (Ahtola ym. 2019, 185–186.) Seksuaalisuus nähdään yhtenä ihmisen itseilmaisun ja olemisen tavoista, sekä osana vuorovaikutustaitoja ja empatiakykyä. Seksuaaliset tarpeet nähdään yhtä luonnollisina kuin ravinto ja uni. (Seksuaalisuus on osa ihmisyyttä s.a.) Tämä yhdistettynä haastatteluissa välittyneeseen kokemukseen kinkyiden kokonaisvaltaisesta vaikutuksesta elämään voidaan hahmottaa, kuinka tiiviisti kinkyys ja yksilön kokonaisvaltainen hyvinvointi kulkevat käsi kädessä.

Kinkyseksuaalisuuden toteuttamista sekä kinky-yhteisöissä toimimista kuvattiin hyvinkin kokonaisvaltaisesti hyvinvointia tukevana asiana.

VAUVA

Koen sen ehkä itse niin, että se päällimmäinen tarve on jokaisella tulla nähdyksi ja kuulluksi. Ja mulle se kinkyys tarjoaa ja täyttää tietyllä tavalla sen syvimmän tarpeen mikä voi ihmisellä olla. Ja jos se tarve täyttyy niin kaikki muu järjestää itse itsensä. Silloin se kinkyys vaan tukee sitä mielenterveyttä.

Saman huomion on tehnyt myös Pohtinen (2015) havaitessaan tämänkaltaisten kokemusten olevan vahvasti yhteydessä ihmisen pyykkiseen hyvinvointiin ja mielenterveyteen. Kokemus nähdyksi, kuulluksi ja hyväksytyksi tulemisesta omana itsenään on hyvä esimerkki kinkyjen yhteisöjen positiivisesta vaikutuksesta yksilön minäkuvan rakentumiseen. Lisäksi Sexpon seksuaalipoliittisessa ohjelmassa todetaan, ettei seksuaalisuuden ja seksuaalisen hyvinvoinnin merkittävää vaikutusta ihmisen kokonaisyhyvinvointiin huomioida nykypäivänä riittävästi. Ahtola ym. (2019, 186–187) mukaan seksuaalisella hyvinvoinnilla on paljon muille hyvinvoinnin osa-alueille kumuloituvia vaikutuksia, joita olisi tärkeää tunnistaa ja joista keskustelu tulisi normalisoida yhteiskunnassa.

Haastatteluissa ilmeni myös kinkyjen yhteisöissä nähty avoimuus ja rehellisyys omista tarpeista ja heikkouksista. Monissa kinkyjen yhteisöissä nähdään vallitsevan turvallinen ja luottamuksellinen ilmapiiri, jonka myötä myös omaa haavoittuvaisuuttaan uskalletaan tuoda helpommin esille. Sama piirre nousee esiin myös Pohtisen (2017) tutkimustuloksissa, joiden mukaan kinkyt kerääntyvät yhteen, koska leimautumisen ja piilottelun keskellä tarvitaan yhteisöä luomaan turvallinen tila, jossa ei ole pelkoa leimautumisesta ja jossa voi olla avoimesti oma itsensä.

5.6 Seuranhakukulttuuri ja seksuaalikasvatus

Kinkyjen seuranhakukulttuurissa kinkyjen yhteisöt nähtiin tärkeänä mahdollistavana tekijänä. Hyvänä puolena koettiin, että uudet löytävät tiensä sellaisten ihmisten pariin, jotka voivat opettaa ja neuvoa, ovat turvallisia ja joilta löytyy riittävästi tietotaitoa BDSM:n harjoittamiseen.

VAUVA

Ennen kuin olen hakeutunut sinne yhteisön pariin niin on tavallaan lähtenyt kokeilemaan sitä kinkyä silleen ilman, että olen tiennyt siitä kauheasti ja sitten on päätynyt tekemään tyhmiä asioita väärien ihmisten

kanssa ja se on aiheuttanut sitten traumoja ja muuta mukavaa. Niin sitten se yhteisö tarjoaa tietyllä tavalla siihen semmoisen turvaverkon. Kun tuntee niitä muita ihmisiä ja on mahdollisuus vaikka keskustella siellä sen yhteisön kesken jostain, niistä tuntemuksista ja muista. Sitten siinä tulee tavallaan semmonen olo, että on niitä ihmisiä sitten tukena, jos menee vaikka joku huonosti. Ilman sitä yhteisöä helposti ajautuu tekemään tyhmiä päätöksiä väärin ihmisten kanssa ja luottamaan väriin ihmisiin.

Lisäksi yleisesti ottaen kinkyjen yhteisöt nähtiin avainasemassa omia mielenkiinnon kohteita vastaavan seuran löytämisessä. Toisaalta tässä nähtiin myös mahdollinen väärinkäytön riski siinä, miten kokeneemmat kinkyt voisivat käyttää asemaansa tai rooliaan yhteisössä hyödyksi, kun yhteisöön tulee uusia ja teemoista tietämättömämpiä seuranhakijoita. Näin uusien ihmisten tietämättömyyttä ja uutuudenviehätystä voisi käyttää hyväksi. Kinkyjen yhteisöt koettiin kuitenkin turvallisempina seuranhaun kenttinä kuin niiden ulkopuolinen maailma. Yhteisöjen ulkopuolelta seuranhaku koettiin riskialttiimpana tiedonpuutteesta johtuvan vastuuttomuuden vuoksi.

VAUVA

Mä koen, että ne yhteisöt, eri yhdistykset ja [sivustot] ja muut, niin tarjoaa sitä tietoa ihmisille, että miten sitä kinkyä harjoitetaan turvallisesti. Tuntuu nykyään olevan aika IN myös niiden ”tavallisten ihmisten” keskuudessa, mutta oon ite huomannut, että jos etsii sitä kinkyseuraa muualta kuin sieltä kinky-yhteisöstä niin saisi olla tosi varovainen siinä. Koska pääasiassa ihmiset, jotka toteuttaa sitä ilman sitä oppia siitä miten se tehdään turvallisesti niin tekee sitä aika vastuuttomasti.

Myös sosiaalisen median vaikutukset koettiin riskitekijänä seuranhaun nopea-tempoisuuden ja tiedonpuutteesta aiheutuvan mahdollisen vaaran vuoksi.

KÖYSIKANIINI

Toisaalta myös huolettaa miten seurahaku tapahtuu nopeammin kuin ennen sovellusaikaa, siinä huolettaa se, että ihmiset, jotka eivät tiedä mitä tekevät, tekevät jotain ja aiheuttavat itselleen ja mahdollisesti muille ihmisille vaaraa ja vahinkoa. Vaikka esim. tämmönen kuristaminen on silleen, että monet on ”tää on tosi kivaa.” Aina kun mä nään alle 20v profiilin jossain sovelluksessa ”choke me daddy tyyppisiä” mun tulee semmonen, että kiva, että sä olet silleen avoin, että olet kiinnostunut. Toivottavasti sä olet myös löytänyt ihmisiä, joiden kanssa olet voinut kokeilla miten sen voi turvallisesti tehdä. Toisaalta mä tiedän tapauksia, mä olen nähnyt sivusta, kun kuristetaan väärin. En ole nähnyt niin, että ois tullu vahinkoa. Ei niitä pidempäänkin skenessä mukana olleita välttämättä kukaan ole opettanut eikä ne ole välttämättä itse hakeneet miten voi kuristaa ilman, että aiheuttaa oikeaa vaaraa.

Turvallisuus ja vastuullisuus nähtiin tärkeinä kynnyskysymyksinä seuranhakukulttuuriin sekä seksuaalikasvatukseen liittyen. Riskien hahmottaminen, oman tietotaidon kartuttaminen sekä avoimen keskusteluyhteyden ylläpitäminen koettiin edellytettävänä tekijöinä, mikäli BDSM:ää haluaisi harjoittaa.

KÖYSIKANIINI

Moneen kinkyjuttuun liittyy väistämättä tietty vaara, jonka kun lähdetään harrastamaan hyväksytään, että tämä vahingon todennäköisyys ei ole nolla. Tietyllä tapaa sitoutuu myös ite siihen, että on hieman vältellyt dominoivaa roolia, siihen liittyy se, että on niin paljon vastuuta toisesta ihmisestä ja semmosta. Pitäis tehdä pohjatyötä ennen kuin tekee jotain. Kaikki ei tee, ja sen takia olen myös huolissani nuorista.

Seuranhakukulttuurissa kohdatun runsaan tiedonpuutteen vuoksi haastattelussa ilmeneekin vahvaa toivetta seksuaalikasvatuksen päivittämiseksi. Haastattelussa nousee toivetta seksuaalisen monimuotoisuuden tasa-arvoisesta esilletuonnista seksuaalikasvatuksessa sekä resurssien tarjonnasta tiedonetsintää varten.

VAUVA

Se seksuaalikasvatus mitä nuorille tarjotaan nykyään, niin siellä voisi normalisoida sitä, että BDSM on asia ja sitä voi harjoittaa, kunhan muistaa tehdä sen turvallisesti. Ja ehkä myös tietoa siitä, miten se tehdään turvallisesti, voisi tarjota siellä seksuaalikasvatuksessa nuorille ja teineille, jotka rupee kiinnostumaan niistä asioista. Koska ainakin suurin osa ainakin niistä kinkyistä keiden kanssa mä olen keskustellut niistä asioista, kaikilla se on jossain siellä teini-iässä kuitenkin viimeistään herännyt. Niin siinä vaiheessa olisi hyvä mun mielestä jo tarjota sitä tietoa.

KÖYSIKANIINI

Tuotaisiin esiin enemmän sitä, mitä kaikkea mahdollisuuksia on. Ei tarte olla silleen kaiken kattava, siinä menis koko yhdeksäsluokka. Eri- laisten perspektiivien ja mahdollisuuksien esiintuominen. Ja vaikka olisi erilaisia kokemusasiantuntijoita kertomassa mitä mikäkin on ja tuotais esiin mistä löytyy resursseja mistä voi itse oppia lisää. Koska kyllä se noin 15-vuotias, sen ikäinen on oikeasti kiinnostunut, jos sille tarjoaa resursseja, että tuolta kun käy hakemassa tietoa niin kyllä se käy sieltä hakemassa. Ei ehkä kaikki, mut sitte on kuitenkin tarjottu se mahdollisuus. Ja jos myöhemmin kiinnostuu niin tietää, että tämmönen resurssi on olemassa. Toisaalta tämmöset tietopankkiresurssit pitäis olla saatavilla.

Sexpon seksuaalipoliittisen ohjelman mukaan seksuaalioikeudet pyrkivät vahvistamaan seksuaalisen hyvinvoinnin toteutumista ja laajentamaan ihmisten yleistä käsitystä hyvinvoinnista, johon seksuaalinen hyvinvointi kytkeytyy vahvasti. Ohjelmassa todetaankin, ettei nykypäivänä seksuaalisen hyvinvoinnin merkittävää vaikutusta ihmisen kokonaishyvinvointiin huomioida riittävästi konkreettisissa toimenpiteissä tai resurssien kohdentamisessa. (Ahtola ym. 2019, 186–187.) Tähän käytännön toteutustavaksi voitaisiin nähdä seksuaalikasvatuksen kehittäminen sellaiseksi, että seksuaalisuuden monimuotoisuutta tuotaisiin esille tasa-arvoisemmin ja tietopankkiresursseja kehitettäisiin itseohjautuvaan tiedonetsintään nojaten, jolloin itseä kiinnostavaa spesifimpää kasvatuksellista materiaalia voisi halutessaan etsiä tarkemmin helposti löytyvistä lähteistä, jotka olisivat kyseiselle ikäryhmälle suunnattuja. Näin mahdollisesti keskustelukulttuuria seksuaalisuuden monimuotoisuuden ympärillä voisi avata luontevammaksi ja seksuaalisuuttaan tutkivat ja uusia asioita kokeilevat ihmiset löytäisivät tarvittavia tietoja esimerkiksi BDSM:n turvallisuudesta, oikeaoppisista toteutustavoista, konsensuaalisuuden käsitteestä sekä avoimen keskustelukulttuurin tärkeydestä.

5.7 Kinkyjen keskustelukulttuuri

Aineistosta nousi esiin ajatuksia kinkytyteen perehtymättömien asenteesta BDSM:ää kohtaan. Tietämättömyyden oli nähty aiheuttavan negatiivista suhtautumista kinkyttä kohtaan, eikä kinkytyden kokonaisvaltaisuutta osattu hahmottaa ulkopuolisen silmin.

VAUVA

Jos jonkun vaniljaihmissen kanssa päätyy keskustelemaan asiasta, niin tulee sitä, ettei siihen osata suhtautua silleen vakavasti. Sitä pidetään vähän vitsinä tai semmosena, että no semmosta läpyttelyä siellä makuuhuoneessa sitten, että ei tavallaan sellasena asiana, että se voi jollekin ihmiselle olla periaatteessa elämäntapa, niinku mulle itelleni. Että se on tosi keskeinen osa sitä mun elämää ja tavallaan ne sellaiset pelisäännöt mitkä liittyy kinkyilyyn on koko ajan läsnä mun elämässä, että se on paljon enemmän kun vaan sitä läpyttelyä makuuhuoneessa.

BDSM:n pelisääntöinä voidaan hahmottaa konsensuaalisuuden ja avoimen kommunikoinnin yhtälö. Kinkytyden koettiin tuovan valvutuneisuutta kommunikointiin. Keskustelukulttuuriin sitoutuessa oppii, kuinka kerrotaan omista rajoista muille ihmisillä, kuinka toisten rajoja etsitään ja tulkitaan ja kuinka omia

tunteita sanoitetaan toisille. Näiden taitojen ja sääntöjen koettiin myös siirtyvän muihinkin elämän ja sosiaalisten verkostojen osa-alueisiin.

VAUVA

Se, että ennenku sinne läpsyttelyyn makuuhuoneessa päädytään niin on käyty paljon keskustelua ja on puhuttu rajoista ja turvasanoista ja mun mielestä ne on asioita, mitkä pätee kaikessa muussakin elämässä ihan vaan vaikka kaverisuhteissa, kaikenlaisissa jutuissa ja kaikessa muussa tekemisessä kuin siinä seksissä tai siinä kinkyilyssä. Kommunikoitaan omista rajoista ja siitä mitä oikeasti haluaa ja tarvitsee toiselta ja mitä on valmis antamaan ja niin edelleen.

BDSM:ää harjoittaessa hyvät kommunikointitaidot ja vastuullisuus ihmissuhteissa nähdään tärkeinä tekijöinä ja edellytyksenä toiminnan harjoittamiselle. Myös Ahtola ym. listaavat BDSM:n oleellisiksi elementeiksi ennalta määriteltujen roolien toteuttamisen, suostumuksellisuuden, vapaaehtoisuuden sekä osallistujien yhteisen käsityksen toiminnan sisällöstä ja sen BDSM-luonteesta. He myös painottavat, että BDSM:ssä rajojen ylittäminen ja ilman toisten suostumusta toimiminen vievät tekemiseltä mielekkyyden. (Ahtola ym. 2019, 67–70.)

VAUVA

Se kinkyys ei pelkästään tuo kivoja asioita sinne seksiin mukaan vaan se tuo sitä valveutuneisuutta siihen, miten rajoista kommunikoidaan ja miten ylipäättään kommunikoidaan. Miten tunteista puhutaan ja kaikkeen siihen se tuo tosi paljon osaamista ja ymmärrystä.

Etukäteiskeskustelun ja avoimen kommunikoinnin lisäksi tärkeänä tekijänä BDSM:ssä nousi myös jälkihoito. Smithin mukaan jälkihoito on yleinen ja välttämätön osa BDSM:ää, jossa rauhoitutaan ja palaudutaan takaisin maan pinnalle session jälkeen (Smith 2020). Jälkihoito koettiin sessiosta ja sen teemoista palautumisen keinona niin fyysisesti kuin henkisesti. Kehoa palautetaan hoivaamalla ja mieltä palautetaan tekemällä erotus sessionaikaisen roolin ja todellisuuden välille erilaisin keinoin. Tärkeänä elementtinä jälkihoidossa nähtiin kommunikointi ja yhdessä session ja tuntemusten reflektointi. Jälkihoidossa olisi tärkeää käydä läpi tuntemuksia sekä heränneitä tunteita, jotta session kokemukset saa purettua turvallisesti ja voi palautua takaisin todellisuuteen.

VAUVA

Koen sen niin, että siinä sessioissa mennään yleensä jonkinlaiseen kuplaan, niin siitä putoaa johonkin aina, joskus tosi syvälle ja joskus ihan vähän, niin se jälkihoito on se mikä palauttaa sieltä ja nostaa tavallaan takaisin. Että jos on vaikka tehty jotain tosi nöyryyttävää ja alistavaa missä on vaikka sotkettu ja tavallaan jotenkin näennäisesti ”pilattu” jotenkin niin se jälkihoito on se, mikä palauttaa takaisin siihen oikeeseen maailmaan silleen, että tämä oli leikkiä ja tässä ei ole kyse siitä, että olisi jotenkin turmeltunut ja huono. Ja jos se on sitten ollut joku kipujuttu niin sitten se jälkihoito palauttaa silleen, että pajaillaan ja hellitellään niitä pipejä. Tai mulle se on ainakin sitä. Se nostaa pois sieltä kuplasta. Koska kyllä sitäkin tapahtuu aika paljonkin toisinaan, että sitten se jälkihoito syystä tai toisesta jääkin vajaaksi niin sitten kun se kupla puhkeaa, se tuntuukin pahalta, kun sieltä ei ole saanut rauhassa palautua.

Toinen osa sitä jälkihoitoa on justiin se, että sitten ne asiat käydään läpi jälkeen päin, että miltä tää tuntu ja mitä se herätti. Mulle ehkä henkilökohtaisesti se, että tää jälkihoito on tosi tärkeä asia ja se on varmasti riittävää ja sitä saa semmosella tavalla, että tulee hyvä olo, niin se on tosi tärkeätä. Juurikin sen takia, kun on päätyntä ilman sitä yhteisöä leikkimään vähän huonoja leikkejä niin siellä ei ole ollut jälkihoitoa. Ja se on aiheuttanut sitten sitä, että on tullut tosi pahoja oloja ja tuntunut tosi hyväksikäytetyltä.

Kinkyjen keskustelukulttuurin sekä konsensuaalisuuden tärkeyden vuoksi BDSM-pornon harhaanjohtavuus on nähty varsin huonona ja riskialttiina asiana. BDSM-pornossa useimmiten koettiin etukäteen käytävän keskustelun ja jälkihoidon jäävän pois kuvasta. Tämän vuoksi pornon nähtiin antavan sellaisen kuvan, että seksuaalinen väkivalta ja hyväksikäyttö olisivat sallittuja asioita, kunhan siitä vain puhuu BDSM:nä, vaikka todellisuudessa kinkyseksissä oleellista on ennen kaikkea kaikki se, mitä tehdään ennen ja jälkeen session.

VAUVA

Mun mielestä esimerkiksi porno mikä löytyy netistä, mikä on siis BDSM-aiheista pornoa, niin on tosi harhaanjohtavaa ja tosi huonoa, koska niistä puuttuu se etukäteen käytävä keskustelu ja se jälkihoito. Sitten se antaa sen kuvan, että se on vaan sellasta hyväksikäyttöä ja ehkä joissain tapauksissa jopa raiskaamista ja semmosta, koska jos siitä puhutaan BDSM:nä, niin se on ok. Vaikka siinä on justiin oleellista se, mitä tehdään ennen sitä ja mitä tehdään sen jälkeen.

Samaan epäkohtaan tarttuu myös Mikkola pohtiessaan pornoteollisuuden ongelmia sekä siitä seuraavia haittoja seksuaalikäyttäytymisessä ja virheellisiä oletuksia. Mikkola toteaa tässä kuitenkin muutosaskeleen parempaan suuntaan kertoen, että pornoteollisuudessa on pyritty nykyään sisällyttämään

BDSM-aiheiseen pornoon myös ennen tai jälkeen sessiota käytävää keskustelua ja reflektointia, jossa sessioon osallistuneet henkilöt ovat kertoneet tunteuksiaan ja halujaan. Tämän tarkoituksena on Mikkolan mukaan tuoda myös pornoteollisuudessa näkyviin BDSM:n tärkeintä osa-aluetta, eli konsensuaalisuutta ja avointa kommunikaatiota. (Mikkola 2020, 289–290.)

Kinkyjen keskustelukulttuurissa nähtiin paljon potentiaalia myös yleiseen seksuaalikasvatukseen siirrettäväksi. Seksuaalikasvatuksessa normalisoitaessa avoin keskusteluyhteys, konsensuaalisuuden painottaminen sekä omien tunteiden ja tarpeiden sanoittaminen kumppaneille voitaisiin luoda rakentavampaa seksuaalikäyttäytymisen kulttuuria. Tämän nähtiin mahdollistavan myös kinkyjen aseman parantamisen yhteiskunnassa, kun tätä vähemmän näkyvillä olevaa puolta kinkyydestä voitaisiin tuoda enemmän esiin yleisessä keskustelussa. Seksuaalikasvattajan käsikirjassa (Oinonen & Susineva 2019) voidaankin nähdä seksuaalikasvatuksen edistysaskeleita tähän suuntaan. Seksuaalikasvatuksen standardien mukaan edellä mainittuja teemoja tulee nuorille opettaa ja seksuaalikasvatukseen kuuluvaksi nähdään keskustelu esimerkiksi fantasioista, mieltymyksistä sekä seksuaalisuuden moninaisuudesta. (Oinonen & Susineva 2019, 13-25.)

Seksuaalikasvatuksessa voidaan nähdä merkittäviä kehitysaskleita tapahtuneen viime vuosikymmenen aikana, sillä kyseisten teemojen käsittelyn tärkeys sekä seksuaalisuuden moninaisuuden avoin inklusiivinen kohtaaminen ovat verrattain tuoreita teemoja näillä mittakaavoilla. Esimerkiksi Väestöntutkimuslaitoksen (2007) tekemien tutkimustulosten perusteella koulun seksuaalikasvatus oli näyttäytynyt painottuvan vahvasti konkreettisiin teemoihin, kuten ehkäisyyn, kuukautisiin ja sukupuolitauteihin. Esimerkiksi omien tunteiden ja tarpeiden sanoittamisen sekä seksuaalisen konsensuaalisuuden teemoja ei määritelty käsitellyissä teemoissa ja tiedot asenteista, uskomuksista, tunteista, suhteista ja seksikäyttäytymisestä toivottiin saavan koulujen ulkopuolisilta asiantuntijoilta. (Kontula & Meriläinen 2007, 138-140.)

6 JOHTOPÄÄTÖKSET

6.1 Pohdinta

Opinnäytetyön tavoitteena oli tutkia kinkyyden näyttäytymistä yksilön minäkuvan rakentumisessa sekä selvittää, millaisia muutoksia tässä voidaan nähdä viime vuosikymmenien aikana. Opinnäytetyössä haastateltiin kuutta itsensä kinkyksi identifioivaa henkilöä, joilla oli omakohtaisia kokemuksia kinkyydestä sekä kinky-yhteisöistä. Haastatteluissa keskityttiin haastateltavien subjektiivisiin kokemuksiin kinkyydestä sekä kinky-yhteisöistä viime vuosikymmenien aikana. Oman minäkuvan rakentumista peilattiin kinky-yhteisöjen sekä yhteiskunnallisen ilmapiirin kautta. Lisäksi kokonaiskuvaa yhteiskunnallisen ilmapiirin muutoksiin ja kehittymiseen rakennettiin eri vuosikymmenien kokemusten kartoittamisella. Koska minäkuva rakentuu subjektiivisesta reflektoinnista, sosiaalisesta palautteesta sekä kulttuurillista vaikuttamista, tuli BDSM:ää sekä kinkyyttä ilmiönä tutkia nämä elämän osa-alueet kattavasti tutkimuseettisesti validin otannan saamiseksi. Haastateltavien kokemuksia ei voi yhdistää suurempaan joukkoon yleistettävissä olevaksi kokonaisuudeksi, mutta aineisto antaa yksityiskohtaista tietoa kinkyjen aseman kehittymisestä Suomessa viime vuosikymmenien ajalta ja haastateltavien elämän vaiheista, jotka auttavat ymmärtämään kinkyyttä ja kinkyjen yhteiskunnallisen aseman muovautumista paremmin. Opinnäytetyön tarkoituksena oli saada tietoa kinky-seksuaalisuuden vaikutuksesta minäkuvan rakentumiseen ja kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin. Seksuaalisuuden kumuloituvia vaikutuksia muille hyvinvoinnin osa-alueille ei edelleenkään tunnusteta riittävän hyvin (Ahtola ym. 2019, 186–187). Tämän vuoksi tutkimustiedon lisääminen BDSM:stä ja kinkyydestä on tärkeä askel niihin liittyvän stigman vähentämiseksi sekä tarvittavan tiedon levittämiseksi. Opinnäytetyön tilaajana toimi fetish- ja s/m-alan yhdistys Bizarre Club.

Kinkyseksuaalisuus vaikuttaa kokonaisvaltaisesti yksilön elämään, hyvinvointiin ja minäkuvan rakentumiseen. Kinkyyttä nähtiin erottamattomana osana itseä ja omaa sosiaalista verkostoa pyrittiin aktiivisesti rakentamaan niin, että itsensä ympäröi samanhenkisillä ihmisillä tai vähintäänkin kinkyyttä hyväksyvillä henkilöillä. Haastatteluissa nousi useaan otteeseen ajatusta kinkyn ympäröivästä turvallisen olotilan sosiaalisesta kuplasta. Kuplan nähtiin rakentuvan ihmisten välisen suvaitsevaisuuden, avoimuuden ja samankaltaisten arvomaailmojen ympärille. Kyseisen turvaverkoston vahvuuden nähtiin olevan suoraan

verrannollinen oman identiteetin vahvuuteen ja minäkuvan vakauteen. Lisäksi kinkyjen yhteisöt tarjosivat yksilöille muun muassa vertaistukea, turvallisuutta yhteisten pelisääntöjen myötä, tietoa, rohkaisua sekä mahdollisuuksia itsensä löytämiseen ja hyväksymiseen.

Kinkyjen yhteisöt jakautuvat karkeasti fyysiseen yhteisöön ja nettiyhteisöön. Fyysiseksi yhteisöksi katsottiin kinkyjen yhteisöt, joissa ihmiset kohtaavat kasvotusten ja ovat tämän pohjaoletuksen kautta tekemisissä keskenään. Nettiyhteisö tarkoittaa kinkyille tarkoitettuja sosiaalisen median kanavia ja keskustelufoorumeja, joilla aiheesta kiinnostuneet sekä BDSM:n harrastajat voivat jakaa ajatuksiaan, kysyä neuvoa, keskustella aiheista ja jakaa kuvia sekä muuta materiaalia aiheeseen liittyen. Fyysisen yhteisön ja nettiyhteisön väliset erot koettiin suurina. Lisäksi ajatus kinkyjen yhteisöstä vaihteli paljon haastateltavien kesken. Osa haastateltavista koki yhteisöksi vain koko suomenlaajuisen yhteisön, jota kinkyjen yhdistysten tapahtumat ja tapaamiset liikuttavat ja joihin osallistuminen on mahdollista kenelle tahansa. Osa sen sijaan hahmotti kinkyjen yhteisökseen suppeamman sosiaalisen kuplan, johon kuuluvat ihmiset valikoituvat tarkemmin ja jossa sosiaalinen kanssakäyminen sekä oman elämän jakaminen on syväluotaavampaa ja luottamuksellisempaa. Toisille haastateltaville nämä ulottuvuudet punoutuivat yhdeksi suureksi vyyhdiiksi, jossa erotusta eri tasojen välille ei tehty. Osalle taas näiden välille erotuksen tekeminen koettiin hyvinkin tärkeäksi ja haastattelussa painotettiin omaa halua olla kuulumatta laajempaan yhteisöön.

Viime vuosikymmenien aikana on tapahtunut merkittäviä muutoksia BDSM:n yhteiskunnallisessa asemassa ja kinkyjen yhteisöissä. Kinky-yhdistysten synnyssä avainasemassa on ollut keulahahmojen avoimuus, rohkeus ja rehellisyys sekä toiminnan läpinäkyvyys. Tiedonsaantia parantamassa on ollut teknologian kehitys, jonka myötä ihmiset löytävät paremmin toisensa, tapahtumista voidaan tiedottaa helpommin ja suvaitsevaisempi ilmapiiri yltää pidemmälle esimerkiksi mainonnan ja taiteen keinoin. Tänä päivänä ymmärrystä ja suvaitsevaisuutta on enemmän myös seksuaalisuuden monimuotoisuutta kohtaan ja BDSM:stä tiedetään julkisessa keskustelussa enemmän totuudenmukaista tietoa. Lisäksi esimerkiksi BDSM:n seksuaaliterveydellisiä näkökulmia ja kinkyuden hyviä puolia tunnustetaan ja tunnustetaan avoimemmin. Nykyai-

kana on enemmän uskallusta olla näkyvästi kinky, vaikka avoimuuteen suhtaudutaankin vaihtelevasti. Lisäksi nykyaikana haasteina nähtiin suvaitsevaisuuden ja hyväksynnän kulttuurin kääntöpuoli. Uudet liberaalimmat seksuaalisuuden monimuotoisuuden raamit sekä itseohjautuvaa identiteettianarkistista mallia ihannoivat aatteet voivat herättää aineistosta nousseita äärimmäisyyden sekä rajattomuuden ilmiöitä. Nämä eivät ole pelkästään kinkyyteen rajoituvia teemoja, vaan kattavat kokonaisuudessaan seksuaali-identiteetin rakentamisen prosessin sekä seksuaalisuuden monimuotoisuuden nykyaikana, mutta vaikuttavat myös vahvasti kinkyyteen. Nykyajan ilmiössä oman seksuaali-identiteetin rakentamisen pääpaino on yksilöstä itsestä sisältä kumpuavassa hyväksynnässä, jota ei voi ympäristöltä saada. Tästä seuranneet rajattomuuden ilmiöt ovat saaneet kinky-yhteisöissä yksilöt kyseenalaistamaan toisinaan oman sekä muiden toiminnan turvallisuutta, järkevyyttä sekä konsensuaalisuutta.

Suvaitsevasta ja avoimesta nykyajasta huolimatta oletus sairaudesta ja mielenterveysongelmista yhdistetään edelleen vahvasti kinkyyteen ja BDSM:n harjoittajaan. Pääsääntöisestä tämän nähdään johtuvan ihmisten tiedonpuutteesta ja tästä seuraavista asenteista, mutta myös kinky-yhteisöjen jäsenet edesauttavat tämän harhaluulon säilymistä. Koska kinkyyteen yhdistyy vahvasti avoin keskustelukulttuuri jakavat kinkyt myös ongelmiaan ja haasteitaan avoimesti ympärillään oleville ihmisille. Tämä on toisinaan näyttäytynyt ulospäin siltä, että kinkyyteen liittyy varsin usein mielenterveysongelmia, vaikka todellisuudessa kyse voikin olla normaalia rehellisemmästä itseilmaisusta ja avoimemmasta keskustelukulttuurista. Lisäksi kinky-yhteisön turvallisuus ja luottamuksellinen ilmapiiri koettiin otollisena oman haavoittuvaisuutensa näyttämiseksi, joka omalta osaltaan vahvistaa niin yhteisöllisyyttä kuin myös vahvan minäkuvan rakentumista. Kinkyys koettiin vahvasti mielenterveyttä tukevana tekijänä, jota vahvistaa se, että tutkimusten mukaan seksuaalisuus ja seksuaalinen hyvinvointi on erottamaton osa ihmisen kokonaisvaltaista hyvinvointia. Myös nähdyksi ja kuulluksi tuleminen omana itsenään on tärkeä tekijä itsensä hyväksymisessä ja positiivisen minäkuvan vahvistamisessa.

Kinkyjen seuranhakukulttuuri nähtiin yhteisön sisällä suhteellisen turvallisena toisin kuin sen ulkopuolella. BDSM:stä kiinnostuneiden ja sen harjoittamista haluavien puutteellisten tietotaitojen nähtiin aiheuttavan vastuuttomuutta sekä

vaaran ja vahingon riskejä niin itselle kuin myös muille. Tähän koettiin löytävän ratkaisun seksuaalikasvatuksen kehittämistä. Konkreettisesti kehitysehdotuksiksi esitettiin seksuaalikasvatuksessa seksuaalisen monimuotoisuuden tasa-arvoisen esilletuonnin kinkyys mukaan lukien, kokemusasiantuntijoiden hyödyntämisen sekä tietopankkiresurssien tarjonnan tiedonetsintää varten. BDSM:ää ja kinkyyttä toivottiin normalisoivan, jotta kynnyksen avoimeen tiedonsaamiseen madaltuisi ja tärkeimmät seikat tulisi yksilöiden tietoon ennen kuin toimintaan ryhdyttäisiin. Näiksi listattiin esimerkiksi riskien tiedostaminen, turvallisten toteutustapojen oppiminen, etukäteiskeskustelut sekä jälkihoito.

Lisäksi kinkyjen keskustelukulttuuri näytti vaikuttavan kokonaisvaltaisesti yksilöiden sosiaalisiin taitoihin. BDSM-toimintaan liittyvien pelisääntöjen koettiin olevan läsnä koko ajan elämässä ja vaikuttavan paljon laajemmin ihmissuhteisiin, oli kyseessä sitten kumppani tai ystävä. Kinkyyden nähtiin tuovan valvettuneisuutta siihen, kuinka toisille kommunikoidaan omista rajoista, tarpeista ja tunteista sekä siitä, mitä toiselta tarvitsee ja mitä on toiselle valmis antamaan. Toisin sanoen taidot, jotka nähdään vastuullisuutena ihmissuhteissa ja valvettuneina kommunikaatitaitoina, ovat kinkyydessä ehdottoman tärkeitä ja edellytyksenä BDSM-toiminnalle. Yleisen avoimen kommunikaation lisäksi tärkeinä tekijöinä BDSM:ssä ovat etukäteiskeskustelu ja jälkihoito, jotka jäävät usein BDSM-pornossa kuvan ulkopuolelle. Tämä luo harhaanjohtavan kuvan siitä, että toiminta olisi väkivaltaa, hyväksikäyttöä ja raiskaamista, mutta hyväksytyä, kun siitä puhuu BDSM:nä. Tähän ongelmakohtaan on pornoteollisuudessa tartuttu ja pornografiassa on enemmän pyritty tarjoamaan tätä BDSM:n kokonaisuutta näyttävää materiaalia, koska todellisuudessa kinkyydessä nähdään olevan oleellista kaikki se, mitä tapahtuu ennen ja jälkeen session.

Opinnäytetyö nosti uudella tavalla esiin kinkyyttä seksuaalisuuden alakulttuurina subjektiivisesta näkökulmasta käsin. Samalla esiin nousi myös tärkeää tietoa seksuaalisen hyvinvoinnin kumuloituvista vaikutuksista ihmisen kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin sekä seksuaalikasvatuksen vaikutuksesta seksuaaliseen hyvinvointiin. Opinnäytetyö lisää yleistä tietovarantoa seksuaalisuuden teemoista, kinkyydestä sekä kinkyjen aseman kehityksestä viime vuosien aikana. Näiden teemojen ymmärtäminen ennen kaikkea ihmisiä kohtaavalla työkentällä kehittää yhteiskunnallisia asenteita sekä keskustelukulttuuria seksuaalisuuden teemojen ympärillä. Lisäksi tutkitun tiedon esiintuominen

BDSM:stä ja kinkyydestä ajavat alas stereotyyppioita ja mielisairausleimaa, joita kinkyt edelleen elämässään kohtaavat. Suhteutettuna aiempien tutkimusten tuloksiin opinnäytetyön tulokset olivat johdonmukaiset ja yhteneväiset. Kinkyseksuaalisuuden vaikutuksista minäkuvan rakentumiseen ei ole tiettävästi samankaltaista aiempaa tutkimusnäyttöä, mutta tuloksia pystyi melko yksiselitteisesti vertaamaan muita seksuaalisuuden teemoja sekä minäkuvaa käsitteleviin tutkimustietoihin. Tuloksien pohjalta voidaan ymmärtää paremmin kinkyyttä yhtenä seksuaalisuuden alakulttuurina sekä kinkyjien kohtaamia yhteiskunnallisen ilmapiirin haasteita. Opinnäytetyön tilaaja Bizarre Club voi hyödyntää tutkimustuloksia toimintansa kehittämisessä sekä työssään kinkyyteen ja BDSM:ään liittyvien stereotyyppien ja stigmojen poistamiseksi.

6.2 Tutkimuksen rajoitukset ja luotettavuus

Haastatteluissa heräsi toisinaan epäselvyyttä yhteisön käsitteen merkityksestä, koska osa kinkyistä puhuu koko Suomen kinkyistä yhteisönä ja osalle kinky-yhteisö merkitsee vain esimerkiksi fyysisesti BDSM-tapahtumissa aktiivisesti käyvää kinkyjien ryhmää. Rahikka-Räsänen ja Ryytäsen (2014) määritelmän mukaan yhteisön tekee joukko ihmisiä, joita yhdistää paikka tai ympäristö ja samankaltaiseen tilanteeseen, yhteisiin mielenkiinnon kohteisiin tai tavoitteisiin liittyvä yhteenkuuluvuuden tunne. Ihminen on osallinen yhteisössä, kun hän kokee kuuluvansa siihen ja toimii osana sitä. (Rahikka-Räsänen & Ryytänen 2014, 10–11). Yhteisöksi siis lukeutuvat myös esimerkiksi kinkyjien keskinäiset pienemmät ryhmät ja piirit, joissa yhteisö on paljon suppeampi ja rajatumpi kuin yleisessä kinky-yhteisön käsitteessä. Sama tulkinnan haaste ilmeni yhteiskunta -käsitteen kohdalla. Osassa haastatteluista yhteiskunnan koettiin tarkoittavan vain ylempiarvoista instituutiota tai päättävää elintä. Sanakirja käsittelee yhteiskunnan kansan synonyyminä, ihmisyyhteisön sosiaalisena ja järjestäytyneenä kokonaisuutena mitään osaa siitä ulkopuolelle rajaamatta. Tämän vuoksi tutkimuksen tuloksissa voi olla ristiriitaisuutta ilmaisujen ja todellisten tarkoituserien välillä, koska yhteisön ja yhteiskunnan määritelmiä ei tuotu riittävän selkeästi esille. Haastattelurungon sanavalinnat olisi tullut valita tarkemmin määrittelemään yksityiskohtaisemmin haettuja käsitteitä.

Tutkija ja haastateltavat henkilöt vaikuttavat vahvasti kokonaisuuteen, tuloksiin sekä tehtyihin johtopäätöksiin. Haastateltaviksi valikoituivat henkilöt, joiden

elämässä kinkkyys on tärkeässä roolissa ja vahvasti vaikuttavana tekijänä minäkuvan rakentumisessa. Kaikille ihmisille seksuaalisuus ei ole yhtä vahvassa roolissa elämässä eikä yhtä suurena osana minäkuvan rakentumista. Erilaisella aineistolla tutkimus olisi poikennut vahvasti tämän tutkimuksen johtopäätöksistä. Lisäksi tutkijan omat asenteet ja mielipiteet nostavat tietynlaisia tutkimuksia ja tulkintoja vahvemmin esiin, vaikka aineistoa pyrki vertaamaan neutraalisti teoreettiseen tietoon.

6.3 Jatkotutkimusehdotukset

Aineistosta nousi useampia ehdotuksia Suomen seksuaalikasvatuksen kehittämiseksi kinkkyttä normalisoivaksi ja tiedon lisäämisen kautta turvallisuutta tukevaksi. BDSM:n ja kinkkyden olemassaolosta ja erilaisista mieltymyksistä kertomisen lisäksi nähtiin tärkeänä, että toiminnan toteuttamisen tueksi mahdollistettaisiin tietopankkiresursseja tiedonetsintää varten, jotta aiheesta kiinnostuneet voisivat löytää asiallista sekä ikäryhmälle sopivaa tietoa turvallisista toteutustavoista ja tärkeistä teemoista, kuten etukäteiskeskusteluista, turvasanasta ja jälkihoidosta. Tämän myötä näkisin tarvetta esimerkiksi kehitystyölle tai hankkeelle, jossa rakennettaisiin kasvatus- ja kohtaamistyössä käytettävä sovellus, joka toimisi laajana tietopankkina seksuaalisuuden erilaisille teemoille. Sovellukseen voisi olla käyttäjätunnukset, joiden kautta oma ikä tulisi todentaa, jonka myötä tietoa voitaisiin tarjota ikäryhmälle sopivalla tasolla. Sovellusta voisi kehittää opetustyöhön käytettäväksi tehtävillä ja opettajan/kasvattajan hallinnointimahdollisuuksilla, jolloin teemoja voisi käydä läpi strukturoitusti ja hallitusti. Sovelluksen tietopankkikokonaisuuden myötä voisi varmistaa, että jokainen nuori perehtyy riittävästi tarvittaviin tietoihin ja tietyistä teemoista lisätietoa haluaville olisi sitä tarjolla turvallisesti ammattilaisten tuottamana. Näin varmistuisi, että eri ikäryhmille suunnattua tutkittua tietoa olisi saatavilla standardien mukaisesti ja seksuaalikasvatus saisi kattavan työkalun myös etäopetuksessa hyödynnettäväksi.

Tutkimustiedossa nousi esiin nuorten toive siitä, että seksuaalisuuden moninaisuudesta, seksuaali-identiteetistä, kommunikoinnista ja muista vähemmän käytännönläheisistä teemoista tulisi koulun ulkopuolinen asiantuntija puhumaan. Tähän voisi tarttua esimerkiksi hankkeen muodossa, jossa seksuaalisuuden moninaisuuden asiantuntijat sekä kokemusasiantuntijat tarjoaisivat

erilaisia eri ikäryhmille suunnattuja seksuaalikasvatuksen paketteja ja paketti-kokonaisuuksia, joissa vastattaisiin koulujen tarpeisiin tuomalla seksuaalikasvatus luokkahuoneisiin fyysisesti tai etäyhteyden välityksellä, jolloin myös seksuaalisuuden moninaisuutta tuotaisiin näkyväksi ja normalisoiduksi nuorille. Tällaisen toiminnan jo ollessa olemassa voisi kyseistä toimintaa kehittää tuomalla itsenäistä tiedonetsintää varten mahdolliseksi kaikkien saataville resursseja löytää tarvittavaa turvallista ja ammatillisesti pätevää tietoa myös esimerkiksi BDSM:n turvallisuudesta sen olemassa olemisen lisäksi.

Haastatteluissa noussut pohdinta seksuaali-identiteetin etsinnän rajattomuuden ja äärimmäisyyksiin menemisen ilmiöstä nousi teemana, jota olen aiemmin pohtinut yleisemmällä tasolla ja jonka näyttäytyminen BDSM:n harjoittamisessa oli yllättävää. Tämän ilmiön tarkempi tutkiminen voisi laajentaa ymmärrystä nykyajan haasteista seksuaali-identiteetin sekä kokonaisvaltaisen identiteetin rakentamisessa, sillä ilmiö ulottuu kokonaisvaltaisemmin kulttuurin muutoksiin, eikä ole kinkyteen sidonnainen.

7 LÄHTEET

Aho, S. & Laine, K. 2004. Minä ja muut. 1.–3. painos. Keuruu: Otava.

Ahtola, A, Forsström, T. & Paalanen, T. 2019. Nautinnon aika. Sexpon seksuaalipoliittinen ohjelma. Helsinki: Into.

Clinical Practice Guidelines for Working with People with Kink Interests. 2019. Kink Clinical Practice Guidelines Project. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.kinkguidelines.com/the-guidelines> [viitattu 2.1.2021]

Defining sexual health. Report of a technical consultation on sexual health 28–31 January 2002, Geneva. 2006. World Health Organization. WWW-dokumentti. Saatavissa: https://www.who.int/reproductivehealth/publications/sexual_health/defining_sexual_health.pdf [viitattu 21.12.2020]

Forsström, T. & Forsström, J. BDSM-aapinen. Keuruu: Otava.

Identiteetti - Kuka minä olen? s.a. Suomen Mielenterveys ry. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://mieli.fi/fi/mielenterveys/itsetuntemus/identiteetti-kuka-min%C3%A4-olen> [viitattu 26.8.2020]

Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 2014. Tutkimushaastattelu. Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki: Gaudeamus.

Identiteetti, minäkuva ja itsetunto. 2014. Vernerin. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://verneri.net/yleis/identiteetti-minakuva-ja-itsetunto> [viitattu 4.5.2020]

Kontula, O. & Meriläinen, H. 2007. Koulun seksuaalikasvatus 2000-luvun Suomessa. Väestöntutkimuslaitos. Katsauksia E 26/2007. Väestöntutkimuslaitos.

Korpinen, E. 1990. Peruskoululaisen minäkäsitys. Jyväskylän yliopisto. Kasvatustieteiden julkaisusarja A. Tutkimuksia 34.

Lepola, U. & Koponen, H. 2006. Mielenterveysongelmat ja seksuaalisuus. Teoksessa Apter, D, Väisälä, L. & Kaimola, K. (toim.) Seksuaalisuus. Helsinki: Gaudeamus.

Liski, T. 2014. "Pieni palanen utopiamaailmaa" - kinkykulttuuri yhteisöllisyyden tarpeesta muodostuneena ja kehittyneenä seksuaalisena alakulttuurina. Seksologinen aikakauskirja vol 1 nro 1, s. 44–56. Saatavissa: https://seksologinenseura.fi/wp-content/uploads/2017/04/SA1_05_Liski.pdf [viitattu 2.1.2021]

Mikkola, I. 2020. Runkkarin käsikirja. Kasvata pornolukutaitoasi ja seksuaalista älykkyydosamäärääsi. Helsinki: Into.

Minäkäsitys ja itsetunto. s.a. Psykaa. Blogi. Saatavissa: <https://blogit.gradia.fi/psykaa/minakasitys-ja-itsetunto/> [viitattu 26.8.2020]

Moser, C. & Kleinplatz, P. 2005. DSM-IV-TR and the Paraphilias: An argument for removal. *Journey of Psychology & Human Sexuality*. The Haworth Press, Inc. Vol. 17.

Moser, C. & Levitt, E. 1987. An exploratory-descriptive study of a sadomasochistically oriented sample. *Journal of Sex Research*. Vol. 23.

Mäntylä, M. 2018. Essi Tammimaa kirjoitti kirjan inestileikeistä ja haluaa ihmisten jättävän häpeän. *City-lehti*. WWW-dokumentti. Päivitetty: 23.4.2018 16:01. Saatavissa: <https://www.city.fi/suhteet/essi+tammimaa+kirjoitti+kirjan+inestileikeista+ja+haluaa+ihmisten+jattavan+hapean/11699> [viitattu 8.1.2021]

O. Nomis, A. 2013. *The History & Arts of the Dominatrix*.

Oinonen, M. & Susineva, A. 2019. *Seksuaalikasvattajan käsikirja*. Hivpoint. Helsinki: Trinket.

Paasivaara, J. & Nikkilä, L. 2010. *Yhteisöllisyydestä työhyvinvointia*. Helsinki: Kirjapaja.

Pettersson, M. 2017. Maria Petterssonin kolumni: Heteroseksuaalisuus keksitiin vuonna 1868. *Yle*. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://yle.fi/uutiset/3-9576430> [viitattu 1.3.2021]

Pohtinen, J. 2014. Kinky seksuaalisuus arkisena ja arjesta irrottavana ilmiönä. *Seksologinen aikakauskirja*. vol. 1. nro. 1. Saatavissa: https://research.utu.fi/converis/portal/Publication/36034157?lang=fi_FI [viitattu 1.3.2021]

Pohtinen, J. 2017. Creating a Feeling of Belonging. Solidarity in Finnish Kink Communities. *Suomen Queer-Tutkimuksen Seuran Lehti*, vol 10 nro. 1–2, s. 21 - 34. Saatavissa: <https://doi.org/10.23980/sqs.63645> [viitattu 2.1.2021]

Pohtinen, J. 2019. From secrecy to pride: Negotiating kink identity, normativity, and stigma. *Ethnologia Fennica* vol. 46, s. 84-108. Saatavissa: <https://doi.org/10.23991/ef.v46i0.74306> [viitattu 1.3.2021]

Pohtinen, J. 2019. Kinky: mieltymys, identiteetti, seksuaalivähemmistö. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://johannapohtinen.wordpress.com/2019/09/02/kinky-mieltymys-identiteetti-seksuaalivahemmisto/> [viitattu 8.1.2021]

Rahikka-Räsänen, N. & Ryyänen, S. 2014. Osallistuminen ja osallisuus lähidemokratiassa. *Suomen Setlementtiliitto ry*. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://docplayer.fi/332968-Osallistuminen-ja-osallisuus-lahidemokratiassa.html> [viitattu 5.2.2020]

Seksuaalisuuden ja sukupuolen sanasto. 2019. Terveiden ja hyvinvoinnin laitost. Saatavissa: https://thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/tyon_tueksi/menettelmat/seksuaalisuus-puheeksi/seksuaalisuuden-ja-sukupuolen-sanasto [viitattu 26.8.2020]

Seksuaalisuus on osa ihmisyyttä. s.a. Suomen mielenterveys ry. Saatavissa: <https://mieli.fi/fi/mielenterveys/ihmissuhteet/seksuaalisuus-osa-ihmissyytt%C3%A4> [viitattu 26.8.2020]

Sexual health. s.a. World health organization. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.who.int/teams/sexual-and-reproductive-health-and-research/key-areas-of-work/sexual-health/defining-sexual-health> [viitattu 31.12.2020]

Smith, G. 2020. Everything to Know About BDSM Aftercare - and 10 Ways to Do It After Sex. Men's Health. WWW-artikkeli. Saatavissa: <https://www.menshealth.com/sex-women/a29341534/sexual-aftercare/> [viitattu 1.1.2021]

Tiessalo, P. 2019. Eroottinen sidonta nostaa esiin vahvoja tunteita ja on joillekin jopa seksuaalinen identiteetti – "Sanotaan, että köydet eivät valehtele" Yle. WWW-artikkeli. Saatavissa: <https://yle.fi/uutiset/3-10577156> [viitattu 8.1.2021]

Tietoa BDSM:stä. s.a. Helsingin akateemiset kinkyt ry. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.akateemisetkinkyt.fi/tietoa-bdsmsta/#more-354> [viitattu 21.8.2020]

Tietoa seksuaalisuudesta. s.a. Mielenterveystalo. Saatavissa: https://www.mielenterveystalo.fi/aikuiset/itsehoito-ja-oppaat/itsehoito/seksuaalisuuden_omahoito/Pages/tietoa_seksuaalisuudesta.aspx [viitattu 26.8.2020]

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. E-kirja. Helsinki:Tammi.

Vilka, H. 2007. Tutki ja kehitä. 1.–2. painos. Vaajakoski: Gummerus.

Wismeijer, A. & Assen, M. 2013. Psychological Characteristics of BDSM Practitioners. The Journal of Sexual Medicine Vol. 10, nro. 8, s. 1943–1952. Saatavissa: <https://doi.org/10.1111/jsm.12192> [viitattu 2.1.2021]

Wright, S. 2010. Depathologizing consensual sexual sadism, sexual masochism, transvestic fetishism, and fetishism. Archives of Sexual Behavior, vol. 39 nro. 6, s. 1229–1230. Saatavissa: <https://doi.org/10.1007/s10508-010-9651-y> [viitattu 2.1.2021]

Teema1 Kinky-yhteisöt ja minäkuva

- Miten identifioisit itsesi kinkynä? (roolit/asemat/mielitymykset/..)
- Millaisena koet, että sinut nähdään kinkyskenessä?
- Minkä ikäisenä olet tunnistanut oman kinkyytesi?
- Kuinka kauan olet ollut kinky-yhteisöissä?
- Miten oma suhtautumisesi omaan kinkyyteesi on muuttunut elämäsi aikana?
- Millaisena koet kinkyjen yhteisöt? (fyysinen&some)
- Mitä koet kinkyjen saavan vertaisyhteisöiltä?

Teema2 Yhteiskunnallinen ilmapiiri ja minäkuva

- Miten koet ulkopuolisten ihmisten suhtautuvan kinkyihin ja kinkyskeneen?
- Millaisena koet yhteiskunnallisen ilmapiirin kinkyjä kohtaan?
- Miten koet yhteiskunnallisen ilmapiirin muokkaavan sitä, miten kinky itse näkee itsensä?
- Millä tavoin yhteiskunnallinen ilmapiiri kinkyyttä kohtaan muovaa sinun omaa elämääsi ja toimintaasi?
- Miten koet yhteiskunnallisen ilmapiirin muokkaavan kinky-yhteisöjen toimintaa?

Teema3 Miten eri vuosikymmenien kokemukset kinkyydestä eroavat toisistaan?

- Millä vuosikymmenellä olet syntynyt?
- Miten koet, että kinky-yhteisöt ovat muuttuneet viime vuosikymmenien aikana?
- Miten koet, että yhteiskunnallinen ilmapiiri kinkyjä ja BDSM:ää kohtaan on muuttunut viime vuosikymmenien aikana?
- Miten koet mahdollisesti oman suhtautumisesi itseesi muuttuneen näiden ulkoisten muutosten myötä?